

Opiskelijarekrytointitilaisuus Hyrian Turvallisuusosalalle

Toni Seppälä

5/2023

TIIVISTELMÄ

Tekijät: Toni Juhani Seppälä

Julkaisun nimi: Opiskelijarekrytointitilaisuus Hyrian turvallisuusosalalle

Opinnäytetyön muoto: Toiminnallinen

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaaja: Ilkka Lukkari & Juha Peltonen

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön produktina toteutettiin opiskelijarekrytointitilaisuus Hyrian turvallisuusosalalle. Rekrytointitilaisuus pidettiin luentona, jonka aikana luotiin keskustelua opiskelijoiden sekä luennon pitäjän välillä. Luennon aiheena oli Poliisiammattikorkeakoulu ja sinne hakeutuminen lisäksi luennolla tuotiin esille poliisin suuntausmahdollisuuksia ja erityistehtäviä.

Poliisiammattikorkeakoulun vuosittaiset aloituspaikat eivät ole lähivuosina täyttyneet ja syynä ei ole ollut hakijamäärä vaan hakijoiden laatu. Tästä syystä rekrytointitilaisuuden PowerPoint -esityksessä otettiin huomioon kohdat, joissa suurin osa hakijoista oli karsiutunut ja näitä kohtia painotettiin erityisesti tilaisuuden aikana.

Opinnäytetyön kirjallinen osuus käsittelee kahta eri aihetta. Ensimmäinen aihe on toiminnallisen opinnäytetyön suunnittelua ja toteuttamista sekä mitä ottaa huomioon näiden aikana. Toisena aiheena on turvallisuusala sekä sen ja poliisin ammatin yhtäläisyyksiä lakipykälien ja opinnäytetyön laatijan empiiristen kokemusten kautta. Kirjallisessa osuudessa käsitellään näiden aiheiden lisäksi raporttia rekrytointitilaisuudesta, jossa kuvataan tilaisuus ja sen kulku sekä tilaisuudesta saatu palaute yksityiskohtaisesti.

Opiskelijoilta saadun palautteen mukaan rekrytointitilaisuus lisäsi Poliisiammattikorkeakoulusta kiinnostuneiden sekä sinne hakeutuvien määrää Hyrian turvallisuusosalalla. Opiskelijat olivat kokeneet tilaisuuden hyödyllisenä ja kiinnostusta herättävänä sekä opettajat pitivät tilaisuudesta ja pyysivät Poliisia tulemaan jatkossakin pitämään rekrytointitilaisuuksia Hyrialle.

Opinnäytetyön liitteenä on rekrytointitilaisuudessa käytetty PowerPoint -esitys. Esitystä voidaan tarvittaessa käyttää tulevissa rekrytointitilaisuuksissa.

Sivumäärä: 29+9

Tarkastuskuukausi ja vuosi: Toukokuu / 2023

Avainsanat: opiskelijarekrytointi, rekrytointi, turvallisuusala, ammatinvalinta

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 Toiminnallinen opinnäytetyö.....	2
2.1 Toimintasuunnitelma	2
2.2 Toiminnallisen opinnäytetyön toteuttaminen.....	3
2.3 Toiminnallisen opinnäytetyön kirjoittaminen	4
3 Yksityinen turvallisuusala	4
3.1 Vartioimisliiketoiminta.....	5
3.1.1 Vartija ja vartijan toimivaltuudet	7
3.1.2 Vartijan asustus ja välineet	10
3.2 Järjestyksenvalvontatoiminta	10
3.2.1 Järjestyksenvalvoja ja järjestyksenvalvojan toimivaltuudet	12
3.2.2 Järjestyksenvalvojan asustus	16
4 Aiheen valinta ja suunnittelu	17
4.1 Aihe	17
4.2 Tilaisuuden suunnittelu	17
5 Rekrytointitilaisuus	20
5.1 Rekrytointitilaisuuden kulku.....	20
5.1.1 Tilaisuuden alku ja esittelyt.....	20
5.1.2 Yleistä Poliisiammattikorkeakoulusta	21
5.1.3 Poliisiammattikorkeakouluun hakeutuminen	21
5.1.4 Poliisiammattikorkeakoulun pääsykokeen sisältö.....	22
5.1.5 Opiskelu Poliisiammattikorkeakoulussa ja työskentely poliisina	24
5.2 Oppilaitoksen palaute tilaisuudesta	25
5.3 Itsearviointi tilaisuudesta	25
6 Pohdinta	26
LÄHTEET	28
LIITE 1	30

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni on laadultaan toiminnallinen opinnäytetyö. Opinnäytetyöni produkti on Hyrian turvallisuusalan kolmen eri vuosikurssin opiskelijoille pidetty rekrytointitilaisuus. Sovimme Hyrian turvallisuusalan ensimmäisen vuoden oppilaiden opettajan kanssa, milloin tulen pitämään rekrytointitilaisuuden Hyvinkäällä sijaitsevalle Hyrian kampukselle. Rekrytointitilaisuus toteutettiin luentona tammikuussa 2023, jonka aikana turvallisuusalan opiskelijat saivat esittää PowerPoint -esityksen johdosta mieleen tulleita kysymyksiä. Luento pyrittiin pitämään mahdollisimman avoimena ja keskustelua herättävänä, jolloin opiskelijoiden oli helppoa kysyä mitä tahansa poliisina opiskelusta tai poliisiksi hakeutumisesta.

Opinnäytetyön aihe valikoitui mielenkiinnostani rekrytointia sekä nuorisotyötä kohtaan. Olin työharjoittelussani ollut tiiviisti tekemisissä ennalta estävän poliisitoiminnan kanssa ja tätä kautta sain myös ajatuksen rekrytointitilaisuuden pitämisestä. Laatiessani materiaalia rekrytointitilaisuutta varten huomasin artikkelin, jossa kerrottiin, että Poliisiammattikorkeakoulun 400:aa vuosittaista vapaata opiskelupaikkaa ei ollut lähiaikoina saatu täytettyä. Poliisiammattikorkeakoulussa aloittaneiden opiskelijoiden määrä oli ollut jatkuvassa laskussa jo muutaman vuoden ajan, joten huomasin, että rekrytointi tulee tarpeeseen. Artikkelissa olleen keskustelun mukaan hakijamäärä ei ole ollut ongelma vaan hakijoiden laatu. (Sirén 2022.)

Hyrian turvallisuusalan valitsin muutamasta eri syystä kohderyhmäksi. Ensimmäisenä syynä oli turvallisuusalan samankaltaisuus poliisin ammatin kanssa ja moni Poliisiammattikorkeakouluun tulevista omaa turvallisuusalan taustan tai on työskennellyt yksityisellä turvallisuusosalalla (Hanni 2019). Toinen syy oli se, että olen itse opiskellut samaisen turvallisuusalan perustutkinnon yläasteen jälkeen. Tuolloin opiskellessani turvallisuusalan perustutkintoa mietin mielessäni haluavani poliisiksi ja toivoin kovasti, että meidän vuosikurssillemme olisi käynyt joku puhumassa poliisina opiskelusta ja poliisin ammatista. Joten halusin nyt itse tehdä sen, mitä olin toivonut saavani opiskellessani turvallisuusosalalla. Hyrian turvallisuusalan perustutkinto on myös toisen asteen tutkinto, joka antaa hyvän pohjan opintojen jatkamiseen Poliisiammattikorkeakoulussa (Hyria).

Kerron opinnäytetyössäni myös toiminnallisen opinnäytetyön laatimisesta sekä suunnittelusta ja toteutuksesta. Käyn myös läpi turvallisuusalaa, sen muotoja sekä toimivaltuuksia ja tuon esille yhteneväisyyksiä turvallisuusalan ja poliisin ammatin kanssa empiiristen kokemusteni sekä lainsäädännön kautta. Kuvaan lopuksi toiminnallisen opinnäytetyöni produktin, eli itse tilaisuuden, ja puran sieltä saamani palautteen sekä teen itsearviointin.

Tuotokseni, eli PowerPoint -esitys poliisina opiskelusta ja poliisin ammatista, on täysin julkinen eikä se sisällä lainkaan salassa pidettäviä tietoja tai kuvia. Myöskään tuotosta tai esseetä tehdessäni en joutunut käyttämään turvaluokiteltuja aineistoja tai lähteitä.

Opinnäytetyöni tuotos eli PowerPoint-esitys ja esseeosio on suunnattu kaikille, jotka ovat laatimassa rekrytointitilaisuutta, luentoa tai vierailua. Opinnäytetyöstäni saa esimerkin kuinka rekrytointitilaisuuden voi toteuttaa. Myös jokainen Poliisiammattikorkeakoulun harjoittelija voi hyödyntää opinnäytetyötäni pitäessään harjoittelun aikana pakollisen rekrytointitapahtuman.

Opinnäytetyölläni on kaksi tavoitetta. Ensimmäisenä tavoitteena on saada Hyrian turvallisuusalan opiskelijoita kiinnostumaan Poliisiammattikorkeakoulusta ja rohkaista heitä hakeutumaan sinne tutkintonsa suorittamisen jälkeen. Toisena tavoitteena on auttaa tulevia rekrytointitilaisuuden laatijoita antamalla heille malli kuinka rekrytointitilaisuuden voi toteuttaa.

Aiempiä rekrytointiopinnäytetöitä on laadittu, joten poimin jotain parannettavaa aiemmista rekrytointiopinnäytetöistä, kuten esimerkiksi oppilailta palautteen kerääminen heti tilaisuuden jälkeen. Tällä tavoin saadaan hyviä kehitysideoita tulevia vierailuita varten. (Yliaska 2019.)

2 TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ

2.1 Toimintasuunnitelma

Toiminnalliseen opinnäytetyötä aloittavan on hyvä tehdä opinnäytetyötään varten kattava toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelmasta selviää opinnäytetyön idea ja tavoite sekä sillä pyritään vastaamaan kysymyksiin mitä, miten ja miksi. Ideaa ja tavoitetta miettiessä tulee käyttää johdonmukaista päättelyä, esimerkiksi alkuun tehdään lähtötilanteen kartoitus. Seuraavaksi perehdytään siihen, onko muita vastaavanlaisia ideoita tehty, jos on, niin pyritään tuomaan jotakin uutta aiheeseen liittyen. Mietitään kohderyhmä sekä aiheen tarpeellisuus kohderyhmälle ja arvioidaan, tarvitseeko kohderyhmää rajata. Selvitetään, käydäänkö aiheesta mahdollisesti jotakin ajankohtaista keskustelua. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 26–27.) Ajankohtaisia keskusteluja voi etsiä monipuolisista kanavista, kuten internetin keskustelupalsoilta, uutisartikkeleista tai sosiaalisesta mediasta.

Toimintasuunnitelmaan sisällytetään millä keinoilla tavoitteet saavutetaan, mistä materiaalit hankitaan ja tarvitaanko opinnäytetyössä asiantuntijoita. Tämän lisäksi suunnitellaan opinnäytetyön eri vaiheiden aikataulutus sekä arvioidaan mahdolliset opinnäytetyön teosta johtuvat kustannukset. Tätä kautta opinnäytetyönohjaajan on helpompi arvioida, onko opinnäytetyötä järkevä toteuttaa. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 28.)

2.2 Toiminnallisen opinnäytetyön toteuttaminen

Toiminnallisen opinnäytetyön toteuttamiseen voidaan käyttää monia tapoja. Toteutustavasta riippuen lopullisena tuotoksena syntyy konkreettinen tuote, kuten tapahtuma, kirja, opas tai ohjeistus. Työn raportoinnissa tulee käsitellä tuotteen luomiseen käytettyjä menetelmiä, keinoja ja toteutustapoja. Toteutustapa tulee valita tarkastellen faktaa, mikä muoto palvelee kohderyhmää ja millä tavalla saadaan kohderyhmä tavoitettua parhaiten. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 51–53.)

Yhtenä tärkeänä erona toiminnallisen ja tutkimuksellisen opinnäytetyön välillä voidaan pitää sitä, että toiminnallisessa opinnäytetyössä tuotetaan jonkinlainen tuotos, kuten esimerkiksi opas, malli, tapahtuma tai tilaisuus. Tutkimuksellisessa opinnäytetyössä taas tuloksensa syntyy uutta tietoa useimmiten tutkimusraportin muodossa. Kuitenkin lähtökohtaisesti toiminnallinen ja tutkimuksellinen opinnäytetyö ovat samankaltaisia, molemmissa on tietoperusta, toimijat, menetelmät, materiaalit ja aineistot sekä tulos. Molemmat opinnäytetyön muodot myös etenevät loogisesti ja samansuuntaisesti aina arviointiin asti. (Salonen 2013, 5–6.)

Kaikkia toiminnallisia opinnäytetöitä yhdistää yhteinen toimintatapa, jolla pyritään auttamaan opinnäytetyön tarkastelijaa tunnistamaan kokonaisuudella tavoiteltu päämäärä käyttämällä viestinnällisiä ja visuaalisia keinoja. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 51).

Toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa käytännöllinen lopputulos, joka yleensä ratkaisee jonkin ongelman, kuvaa prosessia ja sen vaiheita, tai kehittää uutta käytäntöä alalla. Opinnäytetyössä suunnitellaan ja kehitetään palvelua tai tuotetta, joka testataan ja viimeistellään käytännön toiminnan avulla. (Metropolia 2020.)

Opinnäytetyön tuotosta laatiessa tulee olla hankitun tiedon kohdalla lähdekriittinen ja on tärkeää varmistua lähteiden luotettavuudesta (Vilkkä & Airaksinen 2003, 53). Tuotos voi tulla kenen vain käytettäväksi, jolloin tuotoksen teoriapohja on isossa roolissa ja käyttäjän on pystyttävä käyttämään tuotosta kyseenalaistamatta tuotteen luotettavuutta.

Tuotosta tehdessä on otettava huomioon tuotoksen käytettävyys, sisällön sopivuus, ajankohtaisuus, houkuttelevuus, informatiivisuus ja selkeys ajatellen kohderyhmää (Vilkkä & Airaksinen 2003, 53). Toiminnallisen opinnäytetyön tuotoksessa kaikki nämä asiat otetaan huomioon ja tehdään sen pohjalta juuri omaan kohderyhmään muotoiltu tuotos.

Toiminnallisessa opinnäytetyössä voidaan hyödyntää tutkimusmenetelmiä, kuten keräämällä tietoa haastatteluista. Tällä tavoin saadaan aineistoa, jota voidaan käyttää päättelyssä ja argumentoinnissa.

Tutkimusmenetelmien käyttö lisää myös teoreettisen osuuden luovuutta. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 56–58.)

2.3 Toiminnallisen opinnäytetyön kirjoittaminen

Toiminnallisen opinnäytetyön raporttiosuuden kirjoittamisessa on otettava huomioon tutkimusviestinnän vaatimukset, eli raportin on oltava argumentoivaa, analysoivaa, kriittistä ja sidoksissa tietoperustaan. Raportista tulisi selvittää mitä, miksi ja miten olet tehnyt sekä millainen opinnäytetyösi työprosessi on ollut ja mihin johtopäätöksiin olet päätenyt. Raportissa on siis kerrottava kaikki ne seikat, joilla on ollut vaikutusta työn valmistamisessa ja työn merkityksen ymmärtämisessä (Vilkkä & Airaksinen 2003, 65, 84.) Toiminnallisessa opinnäytetyön raportissa sinun odotetaan esittävän selkeästi ja johdonmukaisesti toiminnallinen osuus, joka käsittelee tuotoksen valmistusvaiheita tietyltä, etukäteen määritellyltä näkökulmalta (Karelia 2023). Raportista tulee selvittää työn edistymisen kaikki vaiheet yksityiskohdaisesti ja se, miten lopputulokseen on päädytty.

Opinnäytetyön raporttia voidaan lähestyä monella tapaa ja voidaankin sanoa, että raportti on sidoksissa tapaasi tarkastella aiheitasi. Lähestymistapa tulee kuitenkin aina perustella, sillä hyvin perusteltu lähestymistapa lisää itse raportin sekä koko opinnäytetyön luotettavuutta. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 80–81.)

Raportti on siis kirjallinen esitys hankkeesta ja sen tuloksena on luotu itsenäinen ja erityinen tuotos. Joten raportin on oltava muutakin kuin pelkkä tiivistelmä tuotoksesta. Sen kuuluisi olla kokonaiskuvaus niin kehittämistoiminnan ymmärtämisestä kuin alakohtaisesta ammatillisuudesta sekä tekijän oppineisuudesta. (Salonen 2013, 25.) Opinnäytetyötä voidaankin pitää eräänlaisena ammatillisen kasvun välineenä (Vilkkä & Airaksinen 2003, 65). Opinnäytetyötä tehdessä tekijä voi oppia uusia puolia ammatistaan sekä löytää asioiden välisiä yhteyksiä, joita tekijä ei olisi ennen osannut ajatella.

Raportin tekstiä tulisi kirjoittaa aktiivisesti yhtäjaksoisesti, eikä pitää kirjoittamisesta pitkiä taukoja (Vilkkä & Airaksinen 2003, 67).

3 YKSITYINEN TURVALLISUUSALA

Opinnäytetyössäni pidin rekrytointitilaisuuden turvallisuusalan opiskelijoille, joten avaan seuraavassa asiakokonaisuudessa mitä turvallisuusala pitää sisällään. Tuon esille myös sen mitä samankaltaisuuksia turvallisuusalalla ja poliisin työllä on. Samankaltaisuudet poliisin työn osalta pohjautuvat omaan kokemukseeni mitä työharjoittelun aikana koin ja havaitsin sekä aikaisempaan neljän vuoden kokemukseeni yksityiseltä turvallisuusalalta. Kerron myös mitä lainsäädännöllisiä yhtäläisyyksiä olen havainnut poliisilain (872/2011) sekä yksityisistä turvallisuuspalveluista säädetyn lain (1085/2015) välillä.

Esimerkiksi poliisilain (872/2011) 1 luvun 7 §:ssä kerrotaan siitä, että poliisimiehen on ilmoitettava henkilön vapautteen kohdistuvan toimenpiteen eli esimerkiksi kiinnioton peruste kiinnioton kohteena olevalle henkilölle. Myös Yksityisistä turvallisuuspalveluista säädetyssä laissa (1085/2015) 7 ja 31 §:n mukaan vartijan sekä järjestyksenvalvojan on tehtävää suorittaessaan ilmoitettava henkilöön kohdistuvan toimenpiteen peruste kohteena olevalle henkilölle.

Yksityisen turvallisuusalan palvelut ovat olleet jo vuosia jatkuvassa kasvussa, joka on johtanut sen suurempaan näkyvyyteen ja merkittävyyteen. Palvelut ovat myös levinneet laajalti ja toimintaa on yhä enemmän yleisillä paikoilla, joka on taas johtanut poliisin ja yksityisen turvallisuusalan välisen rajan hämärtymiseen. Yksityisen turvallisuusalan työntekijöille on myös erityissäännösten kautta annettu oikeus käyttää julkista valtaa, joka on perinteisesti ollut liitoksissa vain viranomaisiin. (Paasonen 2008, 7–8.)

Yksityisen turvallisuusalan keskeisiä tehtäviä ovat rikosriskien sekä kaikkien muiden tahallisten turvallisuusriskien torjuminen. Tämän lisäksi yksityisen turvallisuusalan työntekijöillä on suuri rooli palovarojen ja muiden luokittelemattomien riskien torjunnassa. (Paasonen & Ellonen 2017, 13.)

Yksityiseen turvallisuusalaan sisältyy monia eri palveluiden muotoja. Käsittelen seuraavassa osiossa vartioimisliiketoimintaa ja järjestyksenvalvontatoimintaa. Avaan kyseisistä palvelun muodoista niiden sisältöä, lainsäädäntöä, toimivaltuuksia sekä esimerkkejä työtehtävistä. Käsittelen osioissa vain joitakin toimivaltuuksia sekä lainsäädäntöjä eli osiot eli osiot toimivat pintaraapaisuna aihealueeseen.

3.1 Vartioimisliiketoiminta

Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (1085/2015) määrittelee vartioimisliiketoiminnan 1 luvun 2 pykälän 1 kohdassa ansiotarkoitettuina suoritettavaksi, toimeksiantosopimukseen perustuvaksi vartioimistehtävien hoitamiseksi.

Vartioimistehtäväksi voidaan luokitella omaisuuden vartiointi, henkilön koskemattomuuden suojaaminen sekä vartioimiskohteeseen tai toimeksiantajaan kohdistuneiden rikosten paljastamista samoin kuin näiden tehtävien valvomista (LYTP 1:2, 2.kohta).

Omaisuuden vartioinnin näkyvimpiä sekä yleisimpiä muotoja ovat piiri- ja myymälävartiointi (Paasonen 2008, 11). Piirivartioinnissa vartija kiertää useita eri vartioimiskohteita yleisimmin autolla ja tarkistaa kohteiden tiloja sekä sen ulkokuorta. Tutummassa ja näkyvämmässä myymälävartioinnissa vartija valvoo myymälän tai jonkin muun kohteen omaisuutta. Useimmissa kohteissa myymälävartijoilla on käytössään kameravalvontajärjestelmä valvomisen helpottamiseksi.

Henkilön koskemattomuuden suojaaminen yhdistetään usein niin sanottuun henkivartijatoimintaan. Henkilön koskemattomuuden suojaaminen voi olla kuitenkin muutakin kuin yhden henkilön henkivartiointi. Suojaaminen voi käytännössä ulottua yksittäisestä ihmisestä kokonaisen yrityksen henkilökuntaan. (Paasonen 2008, 11.)

Vartioimistehtäviin sisältyy myös tehtäviä, joita voidaan pitää erityisinä niiden sisältämien erityissäännöksiä takia. Tällaisia tehtäviä ovat arvokuljetus, myymälätarkkailu sekä poliisin tiloissa säilytettävien henkilöiden vartiointi (Paasonen 2008, 26).

Myymälätarkkailulla tarkoitetaan nimenomaan myynnissä olevien tuotteiden vartioimista. Myymälätarkkailua suorittavalla vartijalla ei tarvitse olla yllään vartijan asua tai sen tunnuksia. Tätä kautta mahdollistetaan tehokkaampi omaisuuden tarkkailu, käänttöpuolena menetetään vartijan asulla saavutettava ennaltaehkäisevä vaikutus. (Paasonen 2008, 27.) Vertauskuvana poliisin tehtävistä voidaan käyttää siviilipoliisitoimintaa. Esimerkiksi siviilipoliisiautolla on huomattavasti helpompaa suorittaa huumausainvalvontaa kuin tunnuksellisella poliisiautolla, mutta myös tässä tilanteessa menetetään tunnuksellisen poliisiauton tuoma rikoksia ennaltaehkäisevä vaikutus.

Arvokuljetus tehtävissä vartioidaan kuljetettavana olevaa arvo-omaisuutta, joka vaatii erillisiä turvallisuusjärjestelyjä. Samoin kuten myymälätarkkailua suorittavan vartijan ei myöskään arvokuljetus tehtävää suorittavan vartijan tarvitse käyttää vartijan asua eikä vartijan tunnusta, joka vaaditaan muissa omaisuuden vartioimistehtävissä. Arvokuljetustehtävää suorittava vartija saa kantaa tehtävässään muiden edellytysten täytyessä ampuma-asetta. (Paasonen 2008, 28.)

Poliisin tiloissa säilytettävien henkilöiden vartioinnista vastaavien vartijoiden tehtävänä on huolehtia näiden henkilöiden sijoittamisesta säilytystilassa, perushuollosta ja siirtämisestä. Tästä säädetään tarkemmin poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta säädetyssä laissa (841/2006). Näissä tehtävissä työskentelevän vartijan tulee käydä työtehtävän vaatima erityiskoulutus ja vartijan tulee olla virkasuhteessa (Putkalaki 1:2.).

Vartioimistehtävät voivat olla hyvinkin monimuotoisia, joten jos tehtävä pieneltäkin osin muistuttaa vartioimistehtävää, on se katsottava kokonaisuudessaan vartioimistehtäväksi. Esimerkiksi usein yritysten auloissa tai kiinteistöhuollontehtävissä työskentelevät henkilöt ovat samanaikaisesti vartijoita, vaikka pääosin työtehtävä ei olisikaan vartioimistehtävä. (Paasonen & Ellonen 2017, 22.)

Vartioimisliiketoiminnan yleisestä valvonnasta ja ohjauksesta vastaa Sisäasiainministeriö. Tämän lisäksi poliisin lääninjohto ja kihlakunnan poliisilaitokset vastaavat vartioimisliikkeiden toiminnan valvomisesta omalla toimialueellaan. Laitosten on tarkastettava vartioimisliikkeiden toimitilat ja toimipaikat

vähintään kahden vuoden välein (Paasonen 2008, 11.) Tästä syntyykin pienimuotoinen ristiriita, sillä poliisi ja turva-ala on tiiviisti yhteistyössä mutta samaan aikaan poliisilla on virkavelvollisuus valvoa ja puuttua turva-alan toimintaan. Valvominen on kuitenkin välttämätöntä yhteiskunnan vaatiman luottamuksen säilyttämiseksi yksityisiä turvallisuuspalveluita kohtaan. (Paasonen & Ellonen 2017, 21, 37.)

3.1.1 Vartija ja vartijan toimivaltuudet

Vartijalla tarkoitetaan henkilöä, joka turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan palveluksessa suorittaa vartioimistehtäviä (LYTP 1085/2015, 1:2). Vartijaksi voidaan hyväksyä henkilö, joka on 18–64-vuotias, vartijan peruskoulutuksen käynyt sekä kenet on tunnettu rehelliseksi, luotettavaksi ja henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan sopivaksi. Vartijaksi hyväksyminen on voimassa kerrallaan viisi vuotta. (Paasonen 2008, 11). Vartijaksi hyväksyminen voidaan myös peruuttaa poliisin toimesta, mikäli henkilö osoittautuu soveltumattomaksi vartijan ammattiin. Soveltamattomuus voidaan näyttää toteen, jos esimerkiksi henkilö syyllistyy rikosiin tai tekee rikkomuksia. (Paasonen & Ellonen 2017, 21.) Soveltuvuutta puntaroidessa tarkastellaan rikoksen tai rikkomuksen vakavuutta sekä sen tahallisuutta.

Vartijan toimivaltuuden perustuvat yksityisistä turvallisuuspalveluista annettuun lakiin (1085/2015). Vartijan toimivaltuudet ovat sidoksissa suoritettavaan vartioimistehtävään (Sisäministeriö).

Vartijan on suoritettava vartioimistehtävä aiheuttamatta suurempaa vahinkoa tai haittaa kuin on välttämätöntä tehtävien suorittamiseksi. Vartijan tulisiikin käyttäytyä työtehtävissään hienotunteisesti ja ihmisarvoa kunnioittavasti sekä pyrkiä olemaan huomaavainen ja kohtelias. Vartijan toimenpiteet eivät saa olla syrjiviä. Ne eivät siis saa perustua esimerkiksi asiakkaan rotuun, ihonväriin, kieleen tai seksuaaliseen suuntautumiseen. Vartijan käyttäytymistä voidaan pitää oikeana silloin, kun se saa aikaan luottamuksen ja kunnioituksen tunteen. (Paasonen & Ellonen 2017, 37–38.) Samoin poliisin ammatissa pyritään toimimaan siten, että kansalaisten luottamus ja kunnioitus poliisia kohtaan pysyisi ennallaan tai kasvaisi. Poliisi ei siis voi myöskään toimia tehtävissään syrjivästi, sillä tämä loukkaisi perusoikeuksia. Poliisilain (872/2011) 1:2 §:n mukaan Poliisin on kunnioitettava perus- ja ihmisoi- keuksia ja Suomen perustuslain 2 luvun 6 pykälän mukaan jokaisen perusoikeuksiin kuuluu yhdenvertaisuus.

Vartijan oikeudet määritetään Yksityisestä turvallisuuspalveluista säädetyssä laissa (1085/2015). Tämän lain 2 luvun 15 pykälässä kerrotaan vartijan oikeudesta pääsyn estämiseen ja poistamiseen vartioimisalueellaan. Pykälän mukaan vartijalla on oikeus poistaa tai estää henkilön pääsy vartiomis- aluelleen, mikäli tämän lausumien uhkausten tai muun käyttäytymisen perusteella on todennäköistä, että henkilö syyllistyisi alueella olevaan omaisuuteen tai toimeksiantajaan tai toimeksiantajan palve-

luksessa olevaan henkilön henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuvaan rikokseen. Tämän kaltainen tilanne voi syntyä, jos henkilö esimerkiksi suusanallisesti uhkaa varastavansa vartioimisalueen omaisuutta tai vahingoittavansa alueen työntekijöitä.

Pykälässä mainitaan myös mahdollisuus poistaa ja estää pääsy, mikäli on ilmeistä, että henkilöllä ei ole toimeksiantajan asettamien ehtojen perusteella oikeutta oleskella alueella. Tällaisena alueena voidaan pitää tiloja, jonne vain henkilöstöllä on pääsy, kuten henkilökunnalle merkityjä huoneita, kiinteistön konehuoneita tai muita selkeästi yleisöltä suljettuja tiloja. Tätä pykälää soveltaessa tulee ottaa huomioon, että vartija ei voi mennä vartioimisalueensa ulkopuolelle estämään henkilön pääsyä eikä vartijalla ole oikeutta poistaa henkilöä, mikäli vartioimisaluetta voidaan pitää yleisön käytettävissä olevana alueena, kuten katuna, torina, puistona tai urheilukenttänä (Paasonen & Ellonen 2017, 40).

Samoin lain (LYTP 1085/2015) nojalla vartijalla on 16 §:n mukaan oikeus vartioimistehtävää suorittaessaan ottaa kiinni verekseltä tai pakenemasta tavattu rikoksesta epäilty, kuitenkin vain, jos rikoksesta saattaa seurata vankeutta tai jos rikos on lievä pahoinpitely, näpistys, lievä kavallus, lievä luvaton käyttö, lievä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus, lievä vahingonteko tai lievä petos. Vartija saa siis ottaa kiinni esimerkiksi tappelun osallisen, myymälävarkaan tai huumausaineita hallussa pitävän henkilön. Henkilön tulee kuitenkin olla tavattu verekseltä eli teon hetkellä tai heti teon jälkeen tekopaikalta tai sen välittömästä läheisyydestä.

Tämän lisäksi vartija saa ottaa kiinni viranomaisen antaman etsintäkuulutuksen mukaan pidätettävän tai vangittavan henkilön. Vartijan kiinniotto-oikeus siis vastaa pakkokeinolaissa (806/2011) säädettyä yleistä kiinniotto-oikeutta (Paasonen & Ellonen 2017, 41). Vartijan tulee luovuttaa kiinniotettu henkilö viipymättä poliisille. Jos luovuttaminen ei ole mahdollista kohtuullisessa ajassa, vartija voi poliisimiehen ja kiinniotetun suostumuksella jättää kiinniotetun luovuttamatta poliisille ja vapauttaa tämän viipymättä, jos rikoksesta voi seurata vain sakkoa ja jos kiinniotetun henkilöllisyys on tunnettu tai kiinniotettu suostuu esittämään vartijalle henkilöllisyytensä tarpeelliset tiedot. Tämänkaltaiseen tilanteeseen voidaan päätyä, jos vartija on ottanut kiinni näpistelijän mutta poliisipartioilla on paljon kiireitä eikä yksikään partio pääse paikanpäälle moniin tunteihin. Muistan omalta kauppakeskus vartiointi ajaltani, kun olin odottanut poliisipartiota kaksi tuntia kiinniotetun kanssa ja soitin uudelleen partiolle. Partio kertoi, että he eivät kerkeä tulemaan vielä muutamaan tuntiin, joten sain partiolta luvan päästää kiinniotetun vapaaksi.

Samaisen 16 §:n kolmannessa kohdassa kerrotaan vartijan oikeudesta turvallisuustarkastukseen. Eli vartijalla on oikeus kiinnioton yhteydessä tarkastaa kiinniotettu ja hänen mukanaan olevat tavarat sen varmistamiseksi, ettei kiinniotetulla ole hallussaan esineitä tai aineita, joilla hän voi aiheuttaa vaaraa itselleen tai muille. Tällaisia esineitä ovat ampuma-aseet ja teräaseet sekä muut näihin rinnastettavat

toisen vahingoittamiseen soveltuvat välineet. Vaarallisella aineella tarkoitetaan muun muassa räjähdysaineita sekä palavia nesteitä ja kaasuja. (HE 22/2014 vp, 42.)

Turvallisuustarkastus voi kohdistua kiinniotettuun sekä hänen mukanaan oleviin tavaroihin. Turvallisuustarkastusta ei kuitenkaan saa kohdistaa kiinniotetun tavaroihin anastetun omaisuuden löytämiseksi. Tarkastusta suorittaessa on pyrittävä siihen, että tarkastuksen suorittaja on samaa sukupuolta tarkastettavan kanssa. Myös poliisilla on poliisilain (872/2011) 2:12 §:n mukaan oikeus kiinnioton yhteydessä tarkastaa mitä henkilöllä on hallussaan, sen varmistamiseksi, ettei tällä ole esineitä tai aineita, joilla hän voi aiheuttaa vaaraa itselleen tai muille. Löytyneet esineet ja aineet tulee viipymättä luovuttaa poliisille. (Paasonen & Ellonen 2017, 43–44.) Työharjoittelun kenttäosion aikana huomasi aiemmasta turvallisuuslalla tehdyistä turvallisuustarkastuksista olevan hyötyä myös poliisin tehtävissä. Tarkastukset onnistuivat sujuvammin eikä minulla ollut niin sanottua kynnystä tarkastaa henkilöitä tai heidän kantamuksiaan.

LYTP (1085/2015) 2:17 § käsittelee vartijan voimakeinojen käyttöä. Pykälän mukaan, jos henkilö koettaa vastarintaa tekemällä välttää vartijan suorittaman toimenpiteen, kuten pääsyn estämisen, poistamisen, kiinni ottamisen tai turvallisuustarkastuksen suorittamisen taikka pakenee kiinniottamista, vartijalla on oikeus käyttää tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina, kun otetaan huomioon henkilön käyttäytyminen, tehtävän tärkeys ja kiireellisyys sekä vastarinnan vaarallisuus ja muut olosuhteet. Esimerkkinä tilanne, jossa kiinniotettu on näpistänyt kaupasta olutta ja hän pyrkii juosten pakenemaan, on vartijalla tilanteessa oikeus pysäyttää henkilö käyttämällä voimakeinoja. Toisessa tilanteessa kiinniotettu ei pyri pakenemaan mutta käyttäytyy erittäin aggressiivisesti ja uhkaavasti, tässä tilanteessa vartijalla on oikeutettu peruste suorittaa turvallisuustarkastus tarpeellisia voimakeinoja käyttämällä. Voimakeinot tulee aina suhteuttaa tilanteisiin tapauskohtaisesti, eli et voi lähtökohtaisesti käyttää samoja voimakeinoja kookkaaseen kohdehenkilöön kuin todella pieneen. Myös poliisin tulee ottaa huomioon voimakeinoja käyttäessään tehtävän tärkeys ja kiireellisyys, vastarinnan vaarallisuus, käytettävissä olevat voimavarat sekä muut tilanteen kokonaisarvosteluun vaikuttavat seikat (Poliisilaki 872/2011, 2:17 §).

Henkilön vastarinta voi olla fyysistä tai passiivista, fyysisessä vastarinnassa henkilö aktiivisesti pyrkii estämään vartijan suorittamaa toimenpidettä. Passiivisessa vastarinnassa henkilö muutoin hankaloittaa toimenpiteen suorittamista esimerkiksi poiston yhteydessä veltoksi heittäytymällä. Passiivisen vastarinnan murtamiseksi ei voida käyttää yhtä voimakkaita voimakeinoja kuin aktiivisen murtamiseksi. (Vaasan yliopisto 2021.)

3.1.2 Vartijan asustus ja välineet

Laissa yksityisistä turvallisuuspalveluista (1085/2015) säädetään vartijan asusta ja sen käytöstä. Sen 2 luvun 22 § määrittelee, että vartijan on vartiomistehtävissään oltava pukeutunut vartijan asuun. Samaisen luvun 23 §:ssä säädetään siten, että vartijan asun tulee olla myös siisti sekä asianmukainen. Vartija tulee olla tunnistettavissa asustaan vartijaksi sekä asusta on tultava ilmi minkä turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan palveluksessa toimii. Vartijan asun rintamuksen vasemmalla puolella on oltava merkittynä sanapari ”VARTIJA – väktare” tai ”VÄKTARE – vartija” ja rintamuksen vasemmalla puolella on siis oltava sen yrityksen nimi tai nimilyhenne taikka vakiintunut liikemerkki, jota vartija edustaa. (Sisäministeriön asetus vartijan ja järjestyksentralvojan asusta ja järjestyksentralvojan tunnuksista 1085/2015, 1 §.) Vartijan asua suunnitellessa on hyvä ottaa huomioon mitä poliisilain (872/2011) 1:10 §:ssä säädetään, kuten se, että kukaan ei saa käyttää pukua tai asustetta, joka erehdyttävästi muistuttaa asua tai pukinetta sillä tavoin, että se voi saada aikaan vaikutelman käyttäjän asemasta poliisimiehenä. Tähän kohtaan voi olla myös poikkeuksia, kuten esimerkiksi Poliisin tiloissa säilytettävien henkilöiden vartioinnista vastaavat vartijat.

Vartijoille on sallittu tiettyjä voimankäyttövälineitä, joita ovat ampuma-ase (ampuma-aselain 1/1998 2 §), kaasusumutin (ampuma-aselain 1/1998 11 §), käsiraudat, enintään 70 senttimetriä pitkä patukka sekä teleskooppipatukka. Voimankäyttövälineitä saa kantaa mukanaan ainoastaan vartija, joka on saanut voimankäyttövälineiden käyttäjäkoulutuksen. (LYTP 1085/2015, 2:18 §.) Voimankäyttökoulutuksen tavoite on, että koulutuksen jälkeen koulutettava osaa voimankäytön valtuuksia koskevat periaatteet sekä hallitsee hallussa oleviensa voimankäyttövälineiden käytön (Securitas). Kokemukseni mukaan poliisin voimankäyttövälineet ovat hyvin samankaltaiset vartijoiden kanssa. Kannoin itse Poliisiammattikorkeakoulun työharjoittelun aikana varustevyölläni ampuma-asetta, kaasusumutinta, käsirautoja sekä teleskooppipatukkaa ja turvallisuusalalla vartijana työskennellessäni kaasusumutinta, käsirautoja sekä teleskooppipatukkaa. Eli ainoana erona oli ampuma-aseen kantaminen.

Vartijana voimankäyttövälineitä tulee kantaa asunsa alla niin, että ne eivät ole havaittavissa. Jos tämä ei ole mahdollista, voi vartija kantaa voimankäyttövälineitään ampuma-asetta lukuun ottamatta vyöhön kiinnitettävissä umpikoteloissa tai asuun sisältyvissä taskuissa. (Paasonen & Ellonen 2017, 47–48.)

3.2 Järjestyksentralvontatoiminta

Järjestyksentralvontatoiminnalla tarkoitetaan järjestyksentralvojen asettamista järjestyksentralvojan toimialueille ja järjestyksentralvojen välittämistä (LYTP 1085/2015 2 §). Pääosin järjestyksentralvontatoiminta on elinkeinoluvan varaista, poikkeuksena tähän ovat yleisten kokousten ja tilaisuuksien järjestyksentralvonta, sekä omajärjestyksentralvonta (Paasonen & Ellonen 2017, 55).

Järjestyksenvalvojan tehtävänä on järjestyksen ja turvallisuuden valvominen sekä rikosten ja onnettomuuksien estäminen ja ennaltaehkäisy (Senso Security). On huomioitavaa, että järjestyksenvalvoja ei saa ylläpitää yleistä järjestystä vaan ainoastaan järjestystä omalla toimialueellaan (Paasonen & Ellonen 2017, 57).

Järjestyksenvalvoja voidaan asettaa laajalti eri paikkoihin, kuten kokoontumislaisissa (530/1999) tarkoitettuun yleiseen kokoukseen tai yleisötilaisuuteen, yksityistilaisuuteen, ulkoilulaissa (606/1973) tarkoitettu leirintäalueelle, merilain (674/1994) 15 luvussa tarkoitettu matkustajien kuljettamista suorittavalle alukselle, majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetussa laissa (308/2006) tarkoitettuun majoitus- ja ravitsemusliikkeeseen sekä yliopistolaissa (558/2009) tarkoitettuna yliopiston ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014) tarkoitettuna ammattikorkeakoulun toimipaikkaan. (LYTP 1085/2015 26 §.) Eli järjestyksenvalvoja voidaan asettaa esimerkiksi, mielenosoituksiin, yrityksen yksityisiin juhliin, Viron risteilyaluksille, baareihin tai pikaruokaravintoloihin.

Joissakin tilanteissa voidaan asettaa järjestyksenvalvoja poliisiin tai rajavartiolaitoksen tueksi. Useimmiten tilanteet ovat sellaisia, joissa järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi tarvitaan lisä resursseja, joita ei ole järkevästi muulla keinolla saatavissa. Kyseisten järjestyksenvalvojen asettamiseen antaa luvan alueen, paikan tai kulkuneuvon lähtöpaikan poliisilaitos. (Poliisi 2022.) Näissä tilanteissa järjestyksenvalvojalla tulee olla voimassaoleva vartijaksi sekä järjestyksenvalvojaksi hyväksyminen. Paikkoja, joihin voidaan edellä mainituissa tilanteissa asettaa järjestyksenvalvoja ovat terveyden- tai sosiaalihuollon toimipisteet, kauppakeskukset, liikenneasemat, satamat, lentoasemat, joukkoliikenteet kulkuneuvot, vastaanotto- ja järjestelykeskukset, Kelan toimipisteet tai työ- ja elinkeinotoimistot (Avarn Security 2020).

Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (1085/2015) kertoo 29 §:ssä järjestyksenvalvojan toiminnassa noudatettavista periaatteista. Pykälän mukaan järjestyksen valvojan on toiminnassaan asetettava etusijalle sellaiset toimenpiteet, jotka edistävät yleisön turvallisuutta. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että esimerkiksi tapahtuman järjestäjän taloudelliset edut eivätkä yleisön mukavuusnäkökohdat voi mennä turvallisuuden edelle (Paasonen 2007, 28). 29 §:ssä mainitaan myös siitä, että järjestyksenvalvojan on toimittava asiallisesti ja tasapuolisesti sekä sovinnollisuutta edistäen. Järjestyksenvalvojan tulee myös ensisijaisesti neuvoin ja kehotuksin ylläpitää järjestystä ja turvallisuutta alueellaan. Nämä vaatimukset perustuvat siihen, että toiminnassa puututaan mahdollisesti ihmisten perusoikeuksiin. Järjestyksenvalvojan on siis toiminnassaan käyttäydyttävä niin, että se ei ole syrjivää vaan asiallista ja pyrkiä omilla toimillaan välttämään konfliktitilanteita. (Paasonen & Ellonen 2017, 72.)

LYTP (1085/2015) 29 §:ssä kerrotaan vielä, että järjestyksenvalvojan toimenpiteet on suoritettava aiheuttamatta suurempaa vahinkoa tai haittaa kuin on välttämätöntä tehtävän suorittamiseksi sekä toimenpiteiden on oltava perusteltuja suhteessa järjestyksenvalvojan tehtävään ja toimenpiteillä tavoiteltavaan etuun.

3.2.1 Järjestyksenvalvoja ja järjestyksenvalvojan toimivaltuudet

Laissa yksityisistä turvallisuuspalveluissa (1085/2015 2 §) järjestyksenvalvoja on määritelty henkilönä, jonka tehtävänä on turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan palveluksessa tai muutoin suorittaa järjestyksenvalvontaa.

Yksityisistä turvallisuuspalveluista säädetyn lain mukaan (1085/2015 35 §) järjestyksenvalvojaksi voidaan hyväksyä henkilö, joka on täyttänyt 18 vuotta, tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva, on hyväksytysti suorittanut sisäministeriön asetuksella säädetty vaatimukset täyttävän koulutuksen, joka sisältää ainakin järjestyksenvalvojatoimintaan, järjestyksenvalvojan tehtäviin sekä järjestyksenvalvojan oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvät opetusaiheet sekä on hyväksytysti suorittanut aikaisintaan kuusi kuukautta ennen uuden hyväksymisen hakemista sisäministeriön asetuksella säädetty vaatimukset täyttävän kertauskoulutuksen, jos järjestyksenvalvojaksi hyväksymistä hakeva on jo aikaisemmin hyväksytty järjestyksenvalvojaksi lain kohdan 3 perusteella.

Järjestyksenvalvojaksi hyväksyminen tapahtuu hakijan kotikunnan poliisilaitoksen toimesta ja poliisilaitos hyväksyy hakijan kerrallaan enintään viideksi vuodeksi. Tämä mahdollistaa sen, että hyväksytyt sopivuutta voidaan kyseiseen tehtävään valvoa säännöllisin määräajoin. (Lappalainen 2014.)

LYTP (1085/2015) 41 §:n mukaan, järjestyksenvalvojalla on oikeus estää pääsy toimialueelleen henkilöltä:

- 1) jonka päihtymyksen, käyttäytymisen, aikaisemman käyttäytymisen tai varustautumisen perusteella on syytä epäillä vaarantavan siellä järjestystä tai turvallisuutta;
- 2) joka ei täytä pääsyn edellytykseksi asetettua ikärajavaatimusta tai muita ehtoja, jotka laissa tai sen nojalla annetuissa määräyksissä on asetettu järjestyksenvalvojan toimialueelle pääsemiseksi tai jotka tilaisuuden järjestäjä tai alueen haltija on asettanut sinne pääsemiselle; tai
- 3) jonka on syytä epäillä pitävän hallussaan esineitä tai aineita, joiden hallussapito siellä on lain taikka tilaisuuden järjestäjän tai poliisin asettamien ehtojen mukaan kielletty.

Edellä mainitun LYTP (1085/2015) 26 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuun paikkaan asetetulla tai 28 §:ssä tarkoitettulla järjestyksenvalvojalla ei ole oikeutta pääsyn estämiseen.

Pykälän perusteet voidaan jakaa siis kolmeen kohtaan. Ensimmäisen kohdan mukaan henkilön pääsy toimialueelle voidaan estää esimerkiksi henkilön ollessa aggressiivinen tai uhkaava tai, jos hän on esimerkiksi edellisellä kerralla tapellut toimialueella. Myös henkilön varustautumisen perusteella voidaan pääsy estää, esimerkiksi henkilön pyrkiessä ravintolaan pesäpallomaila mukanaan. Päihtymyksellä on usein osansa pääsyt estämisessä, mutta silti ei päihtymys itsessään riitä pääsyt estämisen perusteeksi (Paasonen & Ellonen 2017, 75).

Toisen kohdan mukaan perusteena voi olla lakiin perustuvia ehtoja, kuten esimerkiksi anniskeluikärajaaan liittyvät ehdot eli alaikäisiltä voidaan estää pääsy anniskeluravintolaan. Myös tilanne, jossa ravintolan toiminta-ajatukseen liittyy asiakkaan pukeutuminen. Joten järjestyksenvalvoja voi estää pääsyt tähän liittyvällä perusteella esimerkiksi ilman paitaa tai housuja ravintolaan sisään yrittävän henkilön. (Mäkelä ym. 2021, 50.)

Kolmannessa kohdassa mainitaan, että järjestyksenvalvojalla on oikeus estää pääsy, jos on syytä epäillä alueelle pyrkivän pitävän hallussaan esineitä tai aineita, jotka ovat kiellettyjä. Tästä esimerkkinä voidaan käyttää tilannetta, jossa järjestyksenvalvoja on nähnyt henkilön pitävän hallussaan teräasetta tai huumausaineita.

Huomioitavana pykälää soveltaessa on sen 4 kohta, eli järjestyksenvalvojalla, joka työskentelee yliopistolla tai ammattikorkeakoululla ei ole oikeutta estää pääsyt toimialueelleen. Myöskään poliisin tai rajavartiolaitoksen avuksi asetettu järjestyksenvalvoja ei saa estää pääsyt toimialueelleen.

Järjestyksenvalvojalla on oikeus poistaa toimialueeltaan henkilö, joka:

- 1) päihtyneenä häiritsee järjestystä tai muita henkilöitä;
- 2) vaarantaa turvallisuutta;
- 3) uhkaavasti esiintyen, meluamalla, väkivaltaisuuksella taikka muulla käyttäytymisellään häiritsee järjestystä; tai
- 4) oleskelee alueen yleisöltä suljetussa osassa ilmeisen oikeudettomasti.

Jos paikalta poistaminen on ilmeisesti riittämätön toimenpide eikä häiriötä tai vaaraa voida muutoin poistaa, järjestyksenvalvojalla on oikeus ottaa henkilö kiinni, jos kiinniottaminen on välttämätöntä muille henkilöille tai omaisuudelle aiheutuvan vakavan vaaran torjumiseksi. Kiinni otettu on viipymättä luovutettava poliisin haltuun. Järjestyksenvalvojalla ei kuitenkaan ole oikeutta henkilön kiinniottamiseen yleisessä kokouksessa. (LYTP 42 §.)

Ensimmäisen kohdan mukaan järjestyksenvalvojalla on lain mukaisesti oikeus poistaa henkilö toimialueeltaan, jos henkilö päihtyneenä häiritsee järjestystä tai muita henkilöitä. Tämä poistamisperuste ei edellytä, että henkilö käyttäytyisi samalla väkivaltaisesti, uhkaavasti tai meluavasti, sillä tällainen

käyttäytyminen on jo itsessään poistamisperusteena säännöksen kolmannessa kohdassa. Päihtynyt henkilö voi aiheuttaa häiriötä myös muille ihmisille pelkästään kovan päihtymyksen perusteella. Kuitenkin pelkkä yksittäisen henkilön pahennus ei ole riittävä poistamisperuste, vaan kyseessä tulee olla laajempi häiriötilanne. (Paasonen & Ellonen 2017, 78.)

LYTP 42 §:n 1 momentin 2 kohdassa määritellään poistamisperuste, joka liittyy turvallisuuden vaarantamiseen järjestyksenvalvojan toimialueella. Järjestyksenvalvojalla on siis oikeus poistaa toimialueeltaan henkilö, joka uhkaa turvallisuutta millä tahansa tavalla. Ennen poistamista järjestyksenvalvojan tulee kuitenkin ensisijaisesti yrittää palauttaa tilanne ennalleen neuvoin ja kehotuksin, kuten LYTP 29 §:n 2 momentissa määrätään. Jos turvallisuutta vaarantava toiminta jatkuu tämän jälkeen, järjestyksenvalvoja voi ryhtyä henkilön paikalta poistamiseen. (Mäkelä ym. 2021, 51.)

Kolmannen kohdan mukaan järjestyksenvalvojalla on oikeus poistaa toimialueeltaan henkilö, joka häiritsee järjestystä uhkaavasti esiintyen, meluamalla, väkivaltaisella tai muulla häiritsevällä käyttäytymisellään. Tässä poistamisperusteessa riittää, että jokin edellä mainituista tunnusmerkeistä täyttyy. Luettelo ei ole kattava, sillä viimeksi mainittu muu käyttäytyminen kattaa käytännössä kaiken häiritsevän käyttäytymisen. Tämä poistamisperuste on tarpeen esimerkiksi silloin, kun henkilö vie alkoholi-juomia anniskelualueen ulkopuolelle tai aiheuttaa vahinkoa ravintolan omaisuudelle. Henkilön päihtymystä tai väkivaltaista käyttäytymistä ei tarvita kyseisen poistamisperusteen täyttymiseen. (Paasonen & Ellonen 2017, 78–79.)

LYTP 42 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan järjestyksenvalvojalla on oikeus poistaa henkilö toimialueeltaan, jos henkilö oleskelee alueella ilmeisen oikeudettomasti. Tämä tarkoittaa, että henkilön oleskelun on oltava nimenomaisesti ilmeisen oikeudetonta, jotta poistamisen edellytykset täyttyvät. Järjestyksenvalvojan oma epäily henkilön oleskelun oikeudettomuudesta ei riitä perusteeksi poistamiselle, vaan oleskelun oikeudettomuudelle on oltava muuta tätä tukevaa näyttöä. (Mäkelä ym. 2021, 52.)

42 §:n 2 momentin mukaan järjestyksenvalvojalla on oikeus suorittaa kiinniotto, jos pelkkä paikalta poistaminen ei ole riittävä toimenpide. Tämä oikeus muodostuu silloin, kun häiriötä tai vaaraa ei voida poistaa millään muulla tavalla ja kiinniotto on välttämätön muiden henkilöiden tai omaisuuden vakavan vaaran vuoksi (Paasonen & Ellonen 2018, 79). Tällä perusteella henkilön kiinniottaminen voisi tapahtua esimerkiksi tilanteessa, jossa henkilö, joka on poistettu ravintolasta, käyttäytyisi vielä ravintolan edustalla niin aggressiivisesti ja uhkaavasti, on todennäköistä olettaa hänen syyllistyvän pahoinpitelyyn toista henkilöä kohtaan ilman kiinniottoa (Mäkelä ym. 2021, 52).

Järjestyksenvalvojalla on kaksi erillistä kiinniotto-oikeutta, sillä yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa säädetään erikseen rikoksesta epäillyn kiinniottosta. Tämä vastaa vartijan kiinniotto-

oikeutta (ks. kohta 3.1.1), joten järjestyksenvalvojan tulee olla tietoinen siitä, kumpaa kiinniotto-oikeutta hän käyttää. (Paasonen & Ellonen 2017, 80.)

Järjestyksenvalvojalla, aivan kuten vartijallakin, on oikeus suorittaa turvallisuustarkastus. LYTP (1085/2015) 46 § määrittelee, että järjestyksenvalvoja voi metallinilmaisinta tai muuta teknistä laitetta käyttäen tarkastaa toimialueellaan olevan tai sinne pyrkivän henkilön varmistaakseen, ettei tällä ole mukanaan kiellettyjä esineitä tai aineita, joilla voitaisiin aiheuttaa vaaraa järjestykselle tai turvallisuudelle. Järjestyksenvalvoja voi suorittaa turvallisuustarkastuksen muulla kuin metallinpaljastimella tai teknisellä laitteella, jos on aihetta epäillä henkilöllä olevan hallussaan esimerkiksi teräase (Paasonen & Ellonen 2017, 84). Turvallisuustarkastusta suorittaessa tulee järjestyksenvalvojan ottaa huomioon sisäministeriön asetus järjestyksenvalvojan suorittamasta turvallisuustarkastuksesta ja säilöissäpidosta (877/2016). Asetuksen mukaan järjestyksenvalvojan tulee suorittaa turvallisuustarkastus hienotunteisesti ja vähimmän haitan periaatetta noudattaen sekä sukupuolisiveellisyttä vaalivalla tavalla. Poliisilain (872/2011) 13 §:ssä käsitellään poliisin tekemää turvallisuustarkastusta ja myös poliisin tulee turvallisuustarkastusta suorittaessaan noudattaa hienotunteisuutta.

LYTP (1085/2015) 26 §:n 1 momentin 6 kohdassa tai 28 §:ssä tarkoitetulla järjestyksenvalvojalla ei ole oikeutta suorittaa turvallisuustarkastusta muulloin kuin kiinnioton yhteydessä. Kiinnioton yhteydessä suoritettulla turvallisuustarkastuksella varmistetaan, että kiinniotetulla ei ole hallussaan esineitä tai aineita, joilla voi aiheuttaa vaaraa itselleen tai muille (Paasonen & Ellonen 2017, 85).

Yksityisistä turvallisuuspalveluista säädettyssä laissa 47 §:ssä käsitellään järjestyksenvalvojan oikeutta ottaa kiellettyjä esineitä ja aineita pois henkilöltä. Pykälän mukaan järjestyksenvalvoja voi ottaa turvallisuustarkastuksen yhteydessä henkilön hallusta löytyneet kielletyt esineet ja aineet eli sellaiset, jotka voivat aiheuttaa vaaraa muille tai itselleen.

Järjestyksenvalvojalla on myös oikeus poistaa kiellettyjä esineitä ja aineita muutoin kuin tarkastuksessa, jos niitä voidaan käyttää henkeen tai terveyteen kohdistuvaan rikokseen tai niiden tuominen alueelle on lain tai sen nojalla annetun määräyksen mukaan kielletty (Paasonen & Ellonen 2017, 85.) Järjestyksenvalvojan pääsääntö on luovuttaa löydetyt esineet ja aineet välittömästi poliisille. Kuitenkin, jos lain nojalla ei ole estettä, esineet tai aineet on palautettava takaisin henkilölle, jolta ne on otettu pois (Mäkelä ym. 2021, 78). Poliisille on määritetty poliisilaissa (872/2011) hyvin samankaltainen oikeus. Poliisilain 14 §:n mukaan poliisilla on oikeus ottaa haltuun räjähdysaineet ja muut vaaralliset esineet tai aineet siltä, jonka voidaan perustellusti epäillä ikänsä, päihtymyksensä, mielentilansa tai muiden olosuhteiden perusteella aiheuttavan välitöntä vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle.

Sisäministeriön asetuksessa järjestyksentralvojan suorittamasta turvallisuustarkastuksesta ja säilytys- ja kirjaimiskäytäntöjä. Haltuun otettujen esineiden ja aineiden tiedot on kirjattava ylös, kuten haltijan nimi, haltuunottoaikka ja -aika, haltuunottajan nimi sekä esineen tai aineen laatu ja määrä tai muut yksilöintitiedot. Nämä esineet ja aineet on säilytettävä lukitussa tai jatkuvasti valvotussa tilassa ja niistä on pidettävä hyvää huolta.

Kun henkilö on poistunut tapahtumapaikalta tai tilaisuus on päättynyt, haltuunotetut esineet ja aineet on luovutettava takaisin henkilölle jolta ne on otettu pois. Jos esineitä tai aineita ei voida palauttaa, ne on toimitettava viipymättä haltuunottoaikan poliisilaitokselle. Luovutettaessa esineitä ja aineita on kirjattava ylös luovutuksensaajan nimi, luovutuspaikka ja -aika, luovuttajan nimi sekä esineen tai aineen laatu ja määrä tai muut yksilöintitiedot.

3.2.2 Järjestyksentralvojan asustus

Sisäministeriön asetuksen (875/2016) pykälät 2, 3, 4 ja 5 määrittelevät järjestyksentralvojana käytettävät asusteet ja tunnisteet. Järjestyksentralvojan on käytettävä järjestyksentralvontatehtävissä asemaansa osoittavaa selkeää tunnusta ja tunnusta saa käyttää vain järjestyksentralvoja järjestyksentralvontatehtävää suorittaessaan. Myös järjestyksentralvojan tunnusta erehdyttävästi muistuttavien merkkien, asusteiden tai tunnuksien käyttö on kiellettyä. Esimerkiksi on kiellettyä käyttää järjestyksentralvojan tunnusta muistuttavaa vahtimestaritunnusta, sillä vahtimestarit eivät ole järjestyksentralvoja ja toimivat tehtävissään ilman järjestyksentralvojan oikeuksia. He eivät myöskään nauti järjestyksentralvojen kaltaista korotettua rikosoikeudellista suojaa. Vahtimestareiden ja vastaavien jokamiehenoukeuksilla toimivien henkilöiden tulee käyttää merkkejä ja tunnuksia, jotka poikkeavat selvästi järjestyksentralvojen tunnuksista, jotta henkilön oikeudellinen asema ei aiheuta epäselvyyksiä. (Mäkelä ym. 2021, 34.)

Järjestyksentralvojan tunnuksena tulee olla joko tunnisteiliivi tai tunnisteilaatta, mutta niiden käyttö yhdessä on kiellettyä. Valinta tehdään yleensä käyttötarkoituksen tai toimeksiantajan toiveiden mukaisesti. Tunnisteiliivi soveltuu hyvin tehtäviin, joissa esimerkiksi järjestyksentralvojan on syytä erottua suurissa ihmismassoissa. Tunnisteilaatta voi olla käyttökelpoisempi esimerkiksi korkeatasoisissa ravintoloissa tai hotelleissa. Molempien tunnusten tulee sisältää vähintään suomeksi ja ruotsiksi teksti "järjestyksentralvoja – ordningsvakt" mustalla tai tummansinisellä tekstillä keltaisella pohjalla. Poliisin tai Rajavartiolaitoksen tueksi asetetuilla järjestyksentralvojilla tulee olla samanlainen asu kuin vartijalla lukuun ottamatta järjestyksentralvojan tunnusta asussa. (Paasonen & Ellonen 2017, 91–92.)

Huomasin harjoitteluni aikana, että myös poliisissa valitaan työasuste käyttötarkoituksen mukaan. Esimerkiksi kenttäpartio pitää päällään haalaria, jossa on ”poliisi”-tekstit ja tutkijat, jotka ovat poliisi-aseman sisällä töissä, pitävät päällään siviilivaatetusta. Uskon tämän johtuvan siitä, että kenttäpartio kulkee ulkona ihmisten seassa, joten heidän tulee erottautua poliiseiksi sekä tämän lisäksi kenttäpartiot suorittavat hälytystehtäviä joissa kenttähaalari on käytännöllisempi. Tutkijat sen sijaan käyttävät siviilivaatetusta, sillä heidän ei tarvitse välttämättä poistua toimistostaan koko päivän aikana, joten haalarin käytöllä ei olisi mitään tarkoitusta.

4 AIHEEN VALINTA JA SUUNNITTELU

4.1 Aihe

Syksyn 2022 aikana aloin pohtia mistä aiheesta aion toteuttaa opinnäytetyöni. Pyörittelin mielessäni monia eri aiheita mutta yksi aihe oli mielessäni kirkkaimpana ja se oli rekrytointi. Rekrytointi oli ajatuksena tullut mieleeni työharjoitteluni aikana, kun olin ollut tiiviisti tekemisissä ennalta estävän työryhmän kanssa. Löin aiheeni lukkoon lopulta syksyllä 2022. Aiheen keksimisen jälkeen palasin mielessäni aikaan, jolloin opiskelin turvallisuusalan perustutkintoa Hyriassa Riihimäellä. Minulla oli jo tuolloin haaveena poliisin ammatti ja muistan toivoneeni Poliisin esittelyä koulullani mutta sellaista ei koskaan järjestetty, joten toive jäi vain ajatuksen tasolle. Tästä sain idean, toteuttaa itse opinnäytteessäni jokin sellaista mitä olin kokenut tarvitsevani opiskellessani turvallisuusosalalla.

Tämän jälkeen aloin pohtia, onko Hyrian turvallisuusala sopiva kohde rekrytointitilaisuutta varten. Turvallisuusalan perustutkinto on toisen asteen tutkinto eli opiskelijat voisivat hakeutua Poliisiammattikorkeakouluun heti koulunsa jälkeen, joten kohteena Hyrian turvallisuusala vaikutti enemmän kuin sopivalta. Pyrin myös vertailemaan eri luokkien välillä parasta kohderyhmää. Ensimmäisen vuoden opiskelijat olisivat aivan urapolkunsa alkutaipaleella, eivätkä he ole välttämättä päättäneet mille sektorille tai minkä muotoiseen turvallisuusalan työtehtävään he haluaisivat, joten tästä näkökulmasta ensimmäisen vuoden opiskelijat vaikuttivat oivalta vaihtoehdolta. Toisen ja kolmannen vuoden opiskelijat taas ymmärtäisivät varmasti jo enemmän esimerkiksi poliisin ja yksityisen turvallisuusalan yhtäläisyyksiä, jolloin heillä voisi olla avoimempi näkemys poliisin ammattia kohtaan.

4.2 Tilaisuuden suunnittelu

Aloitin tilaisuuden suunnittelun kesän ja syksyn vaihteessa 2022, kun soitin puhelimitse Hyrian turvallisuusalan koulutuspäällikölle Mikko Rasimukselle ja kyselin häneltä rekrytointitilaisuudesta. Sovimme koulutuspäällikön kanssa, että olen yhteydessä ensimmäisen vuoden opiskelijoiden vastuopettajaan Jussi Mikkoseen.

Laitoin sähköpostiviestiä syksyllä 2022 Mikkoselle rekrytointitilaisuudesta ja sovimme, että otan yhteyttä häneen, kun olen valmis tulemaan oppilaitokselle pitämään tilaisuuden. Alustavasti sovimme, että tulisin lokakuussa 2022 pitämään tilaisuuden. Tästä alkoi seuraava vaihe eli materiaalin kasaus ja teko sekä itse konkreettisen tilaisuuden suunnittelu.

Aluksi selvitin mitä aikaisempia rekrytointiteemaisia opinnäytetöitä oli Poliisiammattikorkeakoululla laadittu, jotta voisin poimia näistä parhaat puolet sekä pyrkiä löytämään jotain kehitettävää. Theseuksen kautta löysin monia rekrytointiaiheisia opinnäytetöitä, mutta suoranaisesti rekrytointia oppilaitoksiin käsitteleviä oli vain muutamia, esimerkkinä Jaana Yliaskan (2019) tekemä opinnäytetyö Opiskelijarekrytointitilaisuus Sodankylän lukiolle sekä Annika Autton (2020) Rekrytointimateriaalin tuottaminen Kittilän lukiolle.

Yliaska käy opinnäytetyössään läpi Sodankylän lukiolle pitämänsä opiskelijarekrytointitilaisuutta. Yliaska avaa tilaisuuden sisältöä sekä tilaisuudesta saamaansa palautetta. Opinnäytetyössä kerrotaan myös Poliisiammattikorkeakoulusta, ammatinvalinnasta sekä toiminnallisesta opinnäytetyöstä. Huomasin opinnäytetyötä lukiessani, että Yliaska ei ole tehnyt omaa osiota itse palautteen saamisesta vaan sisällyttänyt sen pohdintaosioon. Tässä osiossa Yliaska kertoi, että olisi ollut parempi kerätä opoilta heti tilaisuuden jälkeen palautetta eikä vasta myöhemmällä ajalla. Yliaska tuo esille myös hankaluuden oppilaiden aktivoimisessa ja sitä, kuinka vain muutama opiskelija oli uskaltanut esittää kysymyksiä. Sain tästä opinnäytetyöstä erittäin paljon kohtia, joita pystyin parantamaan omassa rekrytointitilaisuudessani. (Yliaska 2019.)

Autton opinnäytetyö käsitteli myös läheisesti rekrytointitilaisuutta, nimittäin hän teki rekrytointivideon Kittilän lukiolle. Autton tarkoitus oli toteuttaa rekrytointitilaisuus mutta koronaviruspandemian vuoksi tilaisuuden sijasta Autto laati rekrytointimateriaalivideon. Videolla Autto kävi läpi asioita Poliisiammattikorkeakoulun valintakokeista, kuten miten pisteet jakautuvat ja millaiset kuntotestit ovat. Autto myös kertoi opinnäytetyössään siitä, että videon kesto oli vain 25 minuuttia ja, että paikan päällä pidetty rekrytointitilaisuus olisi ollut varmasti pidempi sillä hän olisi päässyt keskustelemaan oppilaiden kanssa. Olen itsekkin sitä mieltä, että rekrytointissa tärkeää on molemminpuolinen kommunikointi ja kanssakäynti. On tärkeää, että opiskelijat pääsevät kysymään kysymyksiä, jotka mietityttävät heitä. (Autto 2020.)

Laadin PowerPoint -esityksen poliisina opiskelusta ja Poliisiammattikorkeakouluun hakeutumisesta aiempien koululta saamieni rekrytointiesitysten pohjalta. Suunnittelin pitäväni opiskelijoille mahdollisimman rennon sekä vapaan rekrytointitilaisuuden, jossa opiskelijat pääsisivät kyselemään ja osallistumaan keskusteluun läpi tilaisuuden. Ajallisesti tilaisuus tulisi kestämään noin puolitoista tuntia, jonka aikana opiskelijoilla olisi varmasti riittävästi aikaa myös esittää esityksen aikana syntyneitä kysymyksiä.

Huomasin kesken tilaisuuden suunnittelun, että alkuperäinen aikataulu oli liian tiukka, sillä minulla alkoi samaan aikaan kenttäjakso työharjoittelussani, enkä pystynyt täysin keskittymään tilaisuuden suunnitteluun. Olin puhelimitse tässä kohtaa yhteydessä Mikkoseen ja sovimme, että otan häneen uudestaan sähköpostitse yhteyttä, kun olen saanut tilaisuuden suunniteltua. Mikkonen kertoi, että ajallisesti paras aika olisi alkuvuodesta 2023, sillä opiskelijoilla alkaisi yhteiset tutkinnon osat helmikuussa, joten ennen tätä olisi hyvä käydä pitämässä tilaisuus.

Saatuani PowerPoint -esityksen sekä tilaisuuden keston suunnittelun valmiiksi otin yhteyttä uudelleen Mikkoseen sähköpostitse, joulukuussa 2022. Sovimme Mikkosen kanssa, että tulen pitämään rekrytointitilaisuuden tammikuun lopulla tai helmikuun alussa. Annoin Mikkoselle sähköpostitse minulle työvuorojen lomassa sopivia päiviä, joiha voisin tulla pitämään tilaisuuden. Mikkonen valitsi päiväksi 25.1.2023 ja kellonajaksi kello 12.00. Mikkonen kertoi myös, että paikalla tilaisuudessa olisi jokaiselta kolmelta vuosikurssilta opiskelijoita, joten pystyisin näin tavoittamaan mahdollisemman monta opiskelijaa eri vaiheessa opiskelua. Keskustelimme Mikkosen kanssa myös siitä, tulisinko paikalle siviilivaatetuksessa vai poliisihaalareissa. Päädyimme lopulta siihen, että tulisin paikalle siviilivaatetuksessa. Tähän lopputulokseen tultiin kahdesta syystä. Ensimmäinen syy oli se, että oppilaitos ei ollut harjoittelupaikkani poliisilaitoksen alueella, joten olisin joutunut selvittämään, saanko Itä-Uudenmaan poliisilaitokselta jonkun virassa olevan konstaapelin mukaan tilaisuuteen. Toisena syynä oli se, että ilman poliisin vaatetusta voisin olla helpommin lähestyttävä, sillä en olisi se ison auktoriteetin omaava konstaapeli. Olin huomannut kentällä työskennellessäni, että nuorilla on jonkinlainen kynnys jutella virkasussa olevalle poliisille, kun taas tutkinnan aikana siviilivaatetuksessa nuoriso puhui kanssani helpommin.

Ennen rekrytointitilaisuuden pitämistä luin 2023 tammikuun alussa Pasi Punkarin Ylelle kirjoittaman artikkelin, jossa kerrotaan Poliisiammattikorkeakouluun valittujen opiskelijoiden määrän romahduksesta. Artikkelin mukaan eniten hakijoita karsiutuu pääsykokeiden fyysisissä kokeissa sekä soveltuvuustesteissä. Tämän artikkelin johdosta muutin PowerPoint -esitykseni sisältöä hieman, jotta se painottaisi juuri näitä osa-alueita ja mitä niissä vaaditaan. Poliisiammattikorkeakoulun nettisivuilla olevien tilastojen mukaan valittujen opiskelijoiden määrä on ollut laskussa viimeisen kahden vuoden aikana, joten myös Poliisiammattikorkeakoulun tilastot tukevat Punkarin kirjoittamaa artikkelia. (Poliisiammattikorkeakoulu.)

Suunnittelin vielä muutama viikko ennen tilaisuutta, kuinka ja keneltä otan palautteen vastaan. Päädyin lopulta siihen, että tilaisuuden lopuksi pidämme 10 minuutin palautekeskustelun, jossa opiskelijat saavat antaa palautetta tilaisuuden kestosta ja sisällöstä. Tämän jälkeen pitäisin vielä opettajien

kanssa myös noin 10 minuutin kehityskeskustelun, jossa yhdessä mietimme mitä voisinkin vielä parantaa tilaisuutta ajatellen. Pidinkin myös kenraaliharjoituksen tilaisuudesta, jotta se sujuisi mahdollisimman mutkattomasti.

5 REKRYTOINTITILAISUUS

5.1 Rekrytointitilaisuuden kulku

Koitti tilaisuudelle sovittu päivämäärä ja tarkistin kyseisenä aamuna ennen oppilaitokselle suuntaamista vielä viimeisen kerran PowerPoint -esityksen ja kävin mielessäni läpi esityksen kulun. Aamupäivällä suuntasin kohti Hyrian oppilaitosta. Päästyäni oppilaitokselle suuntasin infotiskille ja selvitin missä luokkatila on, jossa pidän tilaisuuden. Minut ohjattiin luokkaan, jossa opiskelijat olivat jo odottamassa ja minun onnekseni paikalla oli myös kaksi vanhaa opettajaani niiltä ajoilta, kun itse opiskelin turvallisuusosalalla. Sovimme opettajien kanssa, että myös he jäävät seuraamaan rekrytointitilaisuutta opiskelijoiden kanssa. Opiskelijoita oli tilaisuudessa paikalla 30.

5.1.1 Tilaisuuden alku ja esittelyt

Aloitin tilaisuuden esittelemällä itseni, kerroin ikäni, taustani sekä harrastuksistani. Toin opiskelijoille esille sen, että olin itse turvallisuusalan perustutkinnon opiskelija Hyrialla vuosina 2013–2016 ja tehneeni koulun jälkeen joitakin vuosia töitä vartijana sekä järjestyksenvälvoijana ennen Poliisiammattikorkeakouluun hakeutumista. Kun olin esitellyt itseni pyysin jokaista opiskelijaa vuorotellen kertomaan nimensä, miltä vuosikurssilta on sekä jotain kiinnostavaa itsestään. Opiskelijat kertoivat nimensä sekä vuosikurssinsa mallikkaasti ja josta minä yllätyin, oli se, että opiskelijat oikeasti kertoivat jotain kiinnostavaa itsestään. Kuten esimerkiksi eräs opiskelija kertoi pitävänsä eläimistä, toinen lukemisesta ja kolmas kuntosalista. Minusta tuntuu, että se, kun jokainen kertoi jotain itsestään, rentoutti ilmapiiriä sekä sai aikaan vuorovaikutusta pursuavan tilaisuuden.

Esittelyjen jälkeen, kysyin opiskelijoilta mitä he tietävät Poliisiammattikorkeakoulusta tai siellä opiskelusta. Osa opiskelijoista vastasi stereotyyppisiä vastauksia, kuten ”siellä ajetaan majalla ja painitaan”. Mutta muutama opiskelija vastasi hieman kysyvästi, että eikös siellä opiskella lakia ja liikenneturvallisuutta. Tässä kohtaa kerroin yleisimpiä oppiaineita, joita Poliisiammattikorkeakoululla opiskellaan, kuten poliisilakia, rikoslakia, pakkokeinolakia, ruotsia, englantia, ajoneuvonkäsittelyä, voimankäyttöä sekä kenttätoimintaa. Kysyin vielä ennen PowerPoint -esitystä, kuinka moni opiskelija on kiinnostunut Poliisiammattikorkeakoulusta ja kuinka moni aikoo hakea Poliisiammattikorkeakouluun. Kiinnostuneita oli puolet luokasta eli 15 opiskelijaa ja Poliisiammattikorkeakouluun tulevaisuudessa hakevia oli viisi.

5.1.2 Yleistä Poliisiammattikorkeakoulusta

Seuraavaksi siirryimme ensimmäiseen PowerPoint -esityksen diaan. Kerroin ensimmäinen dian sisältöä, eli tietoa Poliisiammattikorkeakoulusta, kuten milloin koulusta tuli korkeakoulutasoinen sekä Poliisiammattikorkeakoulun olevan ainoa oppilaitos mistä valmistuu Suomessa poliiseja. Toin esille myös sen, että Poliisiammattikorkeakoulu kouluttaa yksityisen turvallisuusalan voimankäytönkouluttajat. Tämä dia ei aiheuttanut juurikaan keskustelua tai kysymyksiä opiskelijoiden joukossa, joten siirryimme seuraavaan diaan.

Toisessa diassa esittelin mistä Poliisiammattikorkeakoulun väki koostuu, kerroin henkilöstöä olevan noin 200, joista puolet toimivat opetustehtävissä ja puolet muissa työtehtävissä, kuten ajoneuvohallilla ja infopisteillä. Toin esille myös sen, että henkilökunnasta vain 40 prosenttia koostuu poliisikoulutuksen saaneista ja loput 60 prosenttia ovat erilaisista taustakoulutuksista muun muassa oikeustieteitä opiskelleita lakimiehiä. Kerroin, että vuodessa Poliisiammattikorkeakouluun tulee noin 400 uutta opiskelijaa ja, että vuoden aikana aloittaa neljä uutta kurssia, joissa jokaisessa on lähtökohtaisesti 100 opiskelijaa. Keskustelimme oppilaiden kanssa siitä, että Poliisiammattikorkeakoulu ei ole osana yhteishakua vaan haku Poliisiammattikorkeakouluun on aivan oma hakuprosessinsa.

Kolmannessa diassa kävin läpi minkälaiset puitteet Poliisiammattikorkeakoulu tarjoaa oppilailleen sekä millainen ympäristö Poliisiammattikorkeakoulu on opiskella. Kysyin, oliko kukaan koskaan käynyt Poliisiammattikorkeakoululla ja muutama opiskelija kertoikin olleensa alueella. Syynä tähän oli sisaruksen tai sukulaisen opiskelu koululla. Seuraavaksi kerroin mitä Poliisiammattikorkeakoulun kampus pitää sisällään: kerroin harjoituskaupungista, majoituksesta, käsittelyradasta, pururadasta, kuntosalista, uimahallista sekä tekniikan oppitiloista. Tämän dian aikana keskustelimme opiskelijoiden kanssa siitä, millainen ryhmähenki Poliisiammattikorkeakoululla on. Kerroin opiskelijoille erinäisistä opiskelijatapahtumista joita koululla järjestetään, kuten sikajuhlista sekä potkiaisista. Toin esille myös oman luokkani ja kurssini pitämiä juhlia, kuten kurssijuhlat sekä kesäillanistujaiset.

5.1.3 Poliisiammattikorkeakouluun hakeutuminen

Kävimme neljännessä diassa läpi mitä Poliisiammattikorkeakoulun hakuvaatimukset pitävät sisällään. Dian koulutuskohdassa painotin sitä, että turvallisuusalan perustutkinto, jota he tällä hetkellä opiskelevat, on toisen asteen tutkinto, joka vaaditaan hakeutumiseen. Joten kerroin, että he ovat tutkinnon jälkeen siltä osin päteviä hakeutumaan Poliisiammattikorkeakouluun. Painotin tässä diassa myös rehellisyyden, nuhteettomuuden ja luotettavuuden kohtaa, eli kattava rikosrekisteri tai jopa yksittäinen vakava rikos voi johtaa karsiutumiseen hakuprosessissa. Toin esille myös sen, että pienet rikokset, kuten esimerkiksi lievät ylinopeudet eivät välttämättä vaikuta opiskelijavalintaan.

Viidennessä diassa kerroin opiskelijoille mitä heidän tulee ottaa huomioon Poliisiammattikorkeakouluun hakeutuessaan. Purin diassa niin sanottuja vanhoja myyttejä Poliisiammattikorkeakoulun vaatimuksista, joita moni opiskelija piti vielä todellisina. Kerroin esimerkiksi, että Poliisiammattikorkeakouluun ei vaadita työkokemusta eikä asepalveluksen suorittamista, joka tuli monelle opiskelijalle yllätyksenä. Diassa luki myös, että Poliisiammattikorkeakouluun ei ole pituusrajoituksia ja tähän yksi oppilas tokaisi, että hän juuri muisteli, että Poliisiammattikorkeakouluun olisi ollut pituusraja.

Kuudes dia sisälsi valintakokeiden sisällön, kerroin diassa Poliisiammattikorkeakoulun valintakokeen olevan kaksivaiheinen. Kerroin alustavasti, että ensimmäinen vaihe sisältää kuntotestit, kirjallisen kokeen sekä psykologisia testejä. Kerroin toisessa vaiheessa olevan lisää psykologisia testejä, yksilö- ja ryhmätehtävä ja henkilökohtainen haastattelu. Toin esille myös sen, että pääsykokeiden hyväksytysti suorittamisen jälkeen hakijan tulee vielä käydä lääkärintarkastuksessa, johon sisältyy huumausainevirtsatesti ja hankkia itselleen uimataitotodistus käymällä uimavalvojan valvomaan uimassa 200 metriä, josta vähintään 50 metriä selällään. Kerroin tämän lisäksi suojelupoliisin suorittavan turvallisuusselvityksen hakijalle. Opiskelijat kysyivät, onko uimatestissä aikarajaa. Kerroin uimataitotestin olevan aikarajaton, eli kunhan pystyy uimaan 200 metriä, josta 50 metriä selkäuintia muuten vapaa- valintaisella uimatyylillä. Kerroin opintojen aikana olevasta uimatestistä, jossa on aikaraja. Painotin sitä, että tähän testiin voi harjoitella esimerkiksi Poliisiammattikorkeakoulun uimahallissa, jos uinti on oma heikkous.

5.1.4 Poliisiammattikorkeakoulun pääsykokeen sisältö

Seitsemännessä diassa pääsimme pääsykokeiden sisältöön ja kerroin tässä diassa opiskelijoille kirjallisesta kokeesta. Kerroin, että kirjallisessa kokeessa hakijan tehtävänä on laatia essee, jonka materiaalina toimii valintakoekirjan kaksi artikkelia sekä yksi kokeen alussa jaettu artikkeli. Painotin, että esseessä hakijan tulee vertailla tekstejä ja perustella nämä yhtäläisyydet ja eroavaisuudet. Kerroin myös, että hakijalla ei saa olla valintakoekirja esillä kirjallisen kokeen aikana ja kokeen suorittamiseen on aikaa kaksi tuntia. Seuraavaksi keskustelimme esseiden arvostelusta, kerroin arvioijien tarkastelevan esseessä viittä eri osa-aluetta: kuinka hyvin hakija hallitsee tekstien sisällöt, vertailee näkökulmia toisiinsa, tekee omia johtopäätöksiä ja perustelee niitä, jäsentää tekstiä sekä kuinka selkeää, täsmällistä ja oikeakielistä teksti on. Opiskelija kysyi tässä kohtaa, mitä jos on huono kirjoittamaan, voiko esseeseen silti päästä läpi. Kerroin, että hakija ei saa saada kahdelta osa-alueelta tai selkeys/täsmällisyys osa-alueesta 0 pistettä, mutta esimerkiksi jokaisesta kohdasta minimipisteet ei karsi hakijaa. Painotin kuitenkin sitä, että esseestä voi saada 30 pistettä mikä on iso määrä pisteitä ottaen huomioon pääsykokeiden kokonaispistemäärän, joten kehoitin opiskelijoita harjoittelemaan kirjoittamista. Annoin vihjeeksi dian loppuun opiskelijoille, että Poliisiammattikorkeakoulun nettisivuilta löytyy esimerkkejä kirjallisen kokeen tehtävänannosta.

Avasin kahdeksannessa diassa Poliisiammattikorkeakoulun pääsykokeiden fyysisen osuuden eri osa-alueet. Kerroin fyysisten testien alkavan kestävyyskokeella, jonka jälkeen suoritetaan peräkkäin kaikki loput osiot eli ketteryyskoe, ylätalja tai leuanveto ja lopuksi penkkipunnerrus. Tässä kohtaa opiskelija kysyi, että paljon penkissä on painoa. Kerroin käyväni erillisellä dialla läpi jokaisen osa-alueen. Dian lopuksi kerroin jokaisen osa-alueen maksimipisteet olevan 5 pistettä. Kerroin myös, että moni karsiutuu fyysisissä kokeissa. Painotinkin opiskelijoille, että pääsykokeisiin kannattaa valmistautua kunnolla ja kerroin itse harjoitelleeni puoli vuotta pääsykokeisiin joka johti 17 pisteeseen 20:stä.

Yhdeksäs dia käsitteli ensimmäistä fyysisen osuuden osa-alueita, kestävyyskoetta. Tässä diassa kerroin kestävyyskokeen olevan 1500 metrin juoksu, johon hakijalla on yksi suorituskertaa. Kävin pääpiirteittäin läpi dialla olevan taulukon, jossa kerrotaan miesten sekä naisten aika ja piste rajat. Opiskelija kysyi missä juoksu suoritetaan, kerroin sen olevan sään salliessa Poliisiammattikorkeakoulun yläkentällä sijaitsevalla 500 metrin radalla ja jos sää ei salli radalla juoksemista niin juoksu suoritetaan sisällä hallissa 200 metrin radalla.

Kymmenennessä diassa kävin läpi ketteryyskokeen sisällön. Muistutin opiskelijoita siitä, että ketteryyskoe suoritetaan heti kestävyyskokeen jälkeen. Näytin dialla olevan kartan sekä videon ketteryyskokeesta ja kerroin yksitellen jokaisen radan kohdan. Opiskelija kysyi, miten ketteryysrataa on mahdollista harjoitella. Kerroin, että ketteryyskoetta voi harjoitella esimerkiksi rakentamalla itse samaisen radan ja, että olin itse pyytänyt lupaa kotikuntani koululta radan rakentamiseen koulun liikuntahalliin.

Yhdennessätoista diassa kerroin ylätaljasta ja leuanvedosta. Aluksi kerroin naisten suorittavan tämän testin ylätaljassa, jossa painoa on 70 % suorittajan kehonpainosta ja miesten suorittavan tämän testin tekemällä leuanvetoja myötötteellä tai ylätaljan 100 kilon painolla. Kävimme läpi dialla olevan taulukon, jossa kerrotaan miesten sekä naisten pisterajat. Kerroin myös, että hakijan heiluessa paljon suorituksen aikana voi suorituksen valvoja estää heilumista kädellään.

Kahdestoista dia käsitteli viimeistä fyysisen osion testiä, penkkipunnerrusta. Kävimme läpi painot, eli naisilla painona on 35 kg ja miehillä 65 kg. Kerroin, että penkkipunnerrus suoritetaan sotilaspenkkityylillä eli suorittajalla on jalat joko ilmassa ristissä tai penkillä mutta ei maassa.

Viimeisessä pääsykoe aiheisessa diassa, eli diassa numero kolmetoista, puhuin soveltuvuuden arvioinnista. Aloitin dian kertomalla pääsykokeiden sisältävän psykologisia testejä, joilla arvioidaan muun muassa hakijan tasapainoisuutta ja ongelmanratkaisuvalmiuksia. Toin esille sen, että psykologisista testeistä voi saada maksimissaan 30 pistettä ja, että hakijan tulee saada vähintään 15 pistettä tullakseen valituksi koulutukseen. Tämän lisäksi kerroin soveltuvuuden arviointiin sisältyvät henkilökohtaisen haastattelun sekä yksilö- ja ryhmätehtävän, joista on tarjolla 15 sekä 5 pistettä. Yksi opiskelija kysyi, mitä haastattelussa kysytään. Sanoin heti, että en saa suoraan sanoa mitä siellä kysytään

mutta kerroin, että haastattelussa arvioidaan esimerkiksi hakijan motivaatiota, itsetuntemusta sekä poliisialan tuntemusta.

5.1.5 Opiskelu Poliisiammattikorkeakoulussa ja työskentely poliisina

Diassa neljätoista kerroin opiskelusta Poliisiammattikorkeakoulusta. Kerroin omia kokemuksiani opiskelijoille siitä mitä kaikkea olen päässyt tekemään Poliisiammattikorkeakoululla. Kerroin esimerkkejä mieleenpainuvimmista opetuksista kuten rikospaikkaharjoituksen, mielekkäät liikuntatunnit, ryhmähenkeä lisäävät voimankäytön painitunnit, poliisiauton käsittelyharjoitukset ja oikeudenkäynnin seuraamiset. Esimerkkien jälkeen kerroin työharjoittelusta ja painotin opiskelijoille sen palkallisuudesta. Osa opiskelijoista kertoi olevansa tällä hetkellä tai olleensa aiemmin palkattomassa työharjoittelussa, joten palkallinen harjoittelu kuulosti heidän korviinsa mieluisalta. Jaoin myös kokemukseni harjoittelun monipuolisuudesta. Kerroin, että harjoittelussa pääsee näkemään monia eri poliisin sektoreita.

Viidennessätoista diassa avasin opiskelijoille aiemmassa diassa kertomiani poliisin eri sektoreita ja kerroin mihin erilaisiin tehtäviin Poliisiammattikorkeakoulusta valmistunut voi työllistyä. Eli kävin läpi diassa mainittuja sektoreita ja kerroin opiskelijoille niiden työnkuvasta esimerkkejä. Kerroin valvontaja hälytyssektorin olevan sitä työtä mitä he ovat nähneet Poliisit tv-sarjassa eli hälytyskeskuksen jakamien tehtävien hoitamista sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitoa, kenttävalvonnan olevan suurilta osin huumausainevalvontaa siviilivaatetuksessa, liikennesektorin olevan ajotapa- ja raskaanliikenteen valvontaa, rikostiedustelun ja -analyysin olevan tietojen keräämistä ja niistä hyödyllisen datan luomista, lupavalvonnan olevan ase- ja ajolupien valvontaa ja ennalta estävän toiminnan olevan nuorisorikollisuuden ennalta estämistä esimerkiksi ankkuritoiminnan kautta. Kysyin tässä kohdin, kuinka moni opiskelijoista on harkinnut tai harkitsee Poliisiammattikorkeakouluun hakeutumista ja poliisin ammattia. Noin puolet luokasta viittasivat, jonka jälkeen kysyin jokaiselta mille sektorille he haluaisivat työllistyä ja hieman yli puolet halusivat juuri nimenomaan Poliisit tv-sarjassa nähtyyn valvontaja hälytyssektorille, loput viittanneista halusivat joko tutkintaan tai ennalta estävään toimintaan.

Diassa numero kuusitoista, eli viimeisessä diassa, kerroin opiskelijoille poliisina suoritettavista lisäkoulutuksista ja mahdollisista erityistehtävistä. Kysyin dian alussa tunnistaako kukaan yhtäkään lyhennettä, joita dialla luki tähän muutama opiskelija tokaisi, että Karhu on tuttu mutta muut lyhenteet eivät. Tämän takia avasin opiskelijoille mitä eri lyhenteet merkitsivät sekä kerroin esimerkkejä työtehtävistä, joita kyseisen lyhenteen koulutuksen omaava saattaa työssään tehdä. Kerroin esimerkiksi JOUHA:n pitävän yllä järjestystä, kun on jokin suuri mielenosoitus, kerroin TANE-henkilön hoitavan työvuorossa tapahtuvat taktiset neuvottelut, kerroin MSO-koulutuksen omaavan hoitavan ja mahdollisesti johtavan kadonneen etsintöjä.

5.2 Oppilaitoksen palaute tilaisuudesta

Olin valmistellut valmiiksi kolme kysymystä, jotka kysyin opiskelijoilta diaesityksen loputtua. Kysyin heiltä: opitteko jotain uutta, kuinka moni harkitsee ja kuinka moni aikoo hakea Poliisiammattikorkeakouluun nyt tilaisuuden jälkeen sekä oliko jotain mistä olisitte halunneet saada enemmän tietoa. Ensimmäiseen kysymykseen opiskelijat vastasivat laajasti ja moni koki esityksen avartaneen heidän ajatustaan Poliisiammattikorkeakoulusta ja etenkin sen pääsykokeista. Muutama vastasi myös, että ei ollut ennen tajunnut poliisin työrintaman olevan niin laaja ja monipuolinen. Toinen kysymys oli, kuinka moni harkitsee Poliisiammattikorkeakouluun hakeutumista tai aikoo hakeutua Poliisiammattikorkeakouluun. Tilaisuuden alussa noin puolet olivat viitanneet, kun kysyin, kuinka moni harkitsee hakeutumista tai on kiinnostunut Poliisiammattikorkeakoulusta, niin nyt viittaajia oli jo reilusti yli puolet. Myös Poliisiammattikorkeakouluun hakeutuvien määrä oli noussut kaksinkertaiseksi rekrytointitilaisuuden alusta. Selkeästi moni opiskelija muutti mielensä tilaisuuden johdosta. Kolmanteen kysymykseen opiskelijat eivät osanneet sanoa mistä olisivat halunneet kuulla lisää.

Kysymysten jälkeen annoin opiskelijoille mahdollisuuden kommentoida vapaasti tilaisuutta. Palautetta tuli tilaisuuden kestosta, joka oli opiskelijoiden mielestä juuri sopiva. Opiskelijoiden mukaan tilaisuus ei ollut liian lyhyt, jolloin mitään ei jäisi mieleen eikä liian pitkä, jolloin tilaisuus alkaisi väsyttämään tai pitkästyttämään. Palautetta sain myös esiintymisestäni sekä ulosannistani: opiskelijoiden mukaan toin asiat selkeästi esille ja avasin ne niin, että jokainen ymmärsi mistä oli kyse.

Palautteen annon jälkeen opiskelijoiden koulupäivä loppui ja he pääsivät lähtemään. Tämän jälkeen jäin keskustelemaan kahden opettajan kanssa rekrytointitilaisuudesta ja he antoivat myös oman palautteensa sekä mielipiteensä. Opettajien mielestä esitys oli hyvä sekä kattava ja opettajat toivoivat, että Hyrian turvallisuusalalla kävisi useammin ja systemaattisesti Poliisi puhumassa opiskelijoilleen. Ohjasin opettajat ottamaan yhteyttä Hyvinkään poliisiasemaan ja kysymään sieltä olisiko opiskelija-rekrytointi mahdollista järjestää säännöllisesti Hyrialle.

5.3 Itsearviointi tilaisuudesta

Rekrytointitilaisuus toteutui kuten olin suunnitellut ja palaute oli myös sen mukaista. Kuitenkin aina löytyy jotakin parannettavaa ja mieleeni tuli muutamia kehityskohtia, jotka tajusin vasta jälkikäteen.

Ensimmäisenä kehityskohteenä mieleeni tuli tilaisuuden ajankohta. Olisi kannattavampaa tilaisuuden sisällön kannalta pitää tilaisuus vasta ensimmäisen opinnäytetyöseminaarin jälkeen. Tällä tavoin rekrytointitilaisuuteen voi saada hyviä vinkkejä ja huomioita opinnäytetyön ohjaajilta sekä opponenteilta.

Toinen kehityskohta, jonka huomasi, oli se millä tavoin palaute otetaan vastaan opiskelijoilta sekä opettajilta. Tässä rekrytointitilaisuudessa otin palautteen suullisesti vastaan ja tein niistä muistiinpanot. Jatkossa olisi mahdollista tehdä ennen rekrytointitilaisuutta QR-koodilla aktivoituvaa valmiin kyselypohja, jonne opettajat ja oppilaat voisivat heti tilaisuuden jälkeen antaa palautteensa. Näin saataisiin selkeää sekä hyödynnettävää dataa, josta voitaisiin tehdä kuvioita tai taulukoita opinnäytetyöhön kuvastamaan palautetta. Lisäksi kirjallinen palaute mahdollistaisi ujompien oppilaiden osallistamisen palautteen antiin.

Kolmantena kehityskohtana olisi jonkinlaisen muistijälkeä tukevan asian tai esineen jakaminen opiskelijoille rekrytointitilaisuuden päätteeksi. Olin ottanut mukaan suklaakonvehteja, joita jaoin opiskelijoille tilaisuuden päätteeksi mutta jatkossa mieluummin tämän lisäksi jakaisin vielä esimerkiksi heijastimia tai avaimenperiä. Tämä voisi aiheuttaa näkyvyyttä sekä keskustelua, jos esimerkiksi joku rekrytointitilaisuudessa ollut opiskelija kiinnittäisi poliisiheijastimen takkiinsa ja hänen ystävänsä kysyisivät, että mikä heijastin tuo on. Tällöin opiskelija voi kertoa, että hän sai heijastimen poliisin pitämästä tilaisuudesta.

6 POHDINTA

Opinnäytetyölläni oli kaksi tavoitetta, saada Hyriaan turvallisuusalan opiskelijoita kiinnostumaan Poliisiammattikorkeakoulusta ja rohkaista heitä hakeutumaan sinne tutkintonsa suorittamisen jälkeen sekä auttaa tulevia rekrytointitilaisuuden laatijoita antamalla heille malli, kuinka rekrytointitilaisuuden voi toteuttaa.

Ensimmäinen tavoite voidaan todeta toteutuneeksi, sillä rekrytointitilaisuuden lopussa suoritetun kyselyn perusteella Poliisiammattikorkeakoulusta kiinnostuneiden määrä nousi viidellä opiskelijalla. Kiinnostuneiden kokonaismäärä oli rekrytointitilaisuuden lopussa 66,6 %, kun se oli alussa ollut 50 %. Myös Poliisiammattikorkeakouluun hakevien määrä nousi opiskelijoiden keskuudessa. Rekrytointitilaisuuden alussa kysyttäessä kouluun hakevia oli 5 opiskelijaa eli 16,6 % ja tilaisuuden lopussa kysyttäessä hakijoita oli jo 10 eli 33,3 %.

Toista tavoitetta on vaikeampi mitata konkreettisesti, mutta tavoite voidaan todeta siltä osin toteutuneeksi, että opinnäytetyötäni voidaan käyttää tulevaisuudessa mallina rekrytointitilaisuudelle. Olen kuvannut produktin yksityiskohtaisesti ja tuonut esille mitä ottaa huomioon rekrytointitilaisuutta suunniteltaessa, joten tätä kautta tilaisuutta laativan on helpompi toteuttaa oma rekrytointitilaisuus. Toim esille opinnäytetyössäni mitä parannettavaa huomasi omassa rekrytointitilaisuudessa, joten mahdollisesti tulevat rekrytointitilaisuuksien toteuttajat eivät tee samoja virheitä mitä itse tein.

Opiskelijarekrytoinnin kohteena koen Hyrian turvallisuusalan olleen hyvä valinta, sillä jo ennen tilaisuuden pitämistä moni turvallisuusalan opiskelija oli harkinnut Poliisiammattikorkeakoulua, joten mielestäni oli järkevää selvittää juuri Poliisiammattikorkeakoulua harkitseville Poliisiammattikorkeakoulun pääsykokeita sekä siellä opiskelua. Rekrytointitilaisuudessa oli paikalla ensimmäisen, toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoita. Koin eduksi sen, että paikalla oli opiskelijoita jokaiselta vuosikurssilta, sillä sain tätä kautta palautetta sekä mielipiteitä laajemmalta skaalalta. Pystyin myös tätä kautta tavoittamaan eri opiskeluvaiheissa olevia opiskelijoita ja kertomaan mahdollisemman monelle Poliisiammattikorkeakoulusta.

Koen kehittyneeni todella paljon opinnäytetyöni teon aikana. Olen oppinut suunnittelemaan sekä toteuttamaan asioita tarkasti aikataulutuksen mukaan. Opin opinnäytetyöni aikana myös kirjoittamaan selkeämmin ja ytimekkäämmin sekä käyttämään ja merkitsemään monenlaisia lähteitä. Vertailin esimerkiksi eri lakien pykäläiä sekä luin paljon kirjallisuutta, joista sain vertailukelpoista tekstiä, jota pystyin tuomaan opinnäytetyöhöni.

Huomasin rekrytointitilaisuuden aikana kuinka mieleiseksi koin esiintymisen sekä nuorten kanssa keskustelemisen. Tilaisuuden pitäminen ja nuorten kanssa kommunikointi vahvisti näkemystäni urapolustani ja tulen varmasti tulevaisuudessa työskentelemään nuorten kanssa esimerkiksi ennalta estävässä toiminnassa.

Kokonaisuutena olen pitänyt opinnäytetyön tekemisestä, sillä olen jatkuvasti saanut niin sanottuja ahaa-elämyksiä sekä oppinut paljon itsestäni sekä siitä, miten opinnäytetyö on järkevintä toteuttaa. Uskon, että seuraava opinnäytetyö, jonka laadin, tulee olemaan vielä selkeämpi sekä merkityksellisempi.

LÄHTEET

Autto, A. 2020: Rekrytointimateriaalin tuottaminen Kittilän lukiolle. Opiskelijarekrytointia Poliisiammattikorkeakouluun. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö.

Avarn Security 2020: Mitä on järjestyksenvalvonta? Luettavissa: <https://www.avarnsecurity.fi/blogi/mit%C3%A4-on-j%C3%A4rjestyksenvalvonta>. Luettu 14.4.2023.

Hakala, J T. 2004: Opinnäyteopas ammattikorkeakouluille. Helsinki, Gaudeamus.

Hanni, P. 2019: Vartijasta poliisiksi. Ammatinvaihtajia yksityiseltä turvallisuusosalta. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö.

HE 22/2014. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Hyria: Turvallisuusalan ammattilainen. Luettavissa: <https://www.hyria.fi/oppimaan/koulutustarjonta/turvallisuusalan-ammattilainen>. Luettu 10.3.2023.

Karelia 2023: Karelian opinnäytetyön ohje. Opinnäytetyön eri muodot. Luettavissa: <https://libguides.karelia.fi/c.php?g=679019&p=4901221>. Luettu 2.4.2023.

Lappalainen, R. 2014: Järjestyksenvalvojaksi hyväksyminen. Luettavissa: <https://turvallisuuskoulu-tus.eoppimateriaalit.onedu.fi/2014/01/31/1-2-1-ja%CC%88rjestyksenvalvojaksi-hyva%CC%88ksyminen/>. Luettu 10.4.2023.

Metropolia 2020: Toiminnallisen opinnäytetyön erityispiirteitä. Luettavissa: <https://wiki.metropolia.fi/pages/viewpage.action?pageId=57182852>. Luettu 5.4.2023.

Mäkelä, P. & Kapiainen, J. & Taipale, A. & Saarikivi, I. & Niemi, J. 2021. Järjestyksenvalvojan koulutusmateriaali perus- ja kertauskoulutuksiin. Poliisiammattikorkeakoulu. Luettavissa: <https://www.yritysturvallisuus.fi/hscms/uploads/pdf/J%C3%84RJESTYKSENVALVOJAN%20KOULUTUSMATERIAALI%202021.pdf>. Luettu 15.4.2023.

Paasonen, J. & Ellonen, V. 2017: Turvallisuusalan perusoppikirja. Helsinki, Tietosanoma.

Paasonen, J. 2008: Palvelu yksityisellä turvallisuusosalalla. Helsinki, Opetushallitus.

Poliisi 2020: Muut lupa-asiat. Järjestyksenvalvojan asettaminen poliisiin tai rajavartiolaitoksen avuksi. Luettavissa: <https://poliisi.fi/muut-lupa-asiat>. Luettu 11.4.2023.

Poliisiammattikorkeakoulu 2022: Tilastotietoa poliisi (AMK) -hakijoista. Hakijat ja koulutukseen hyväksytyt vuosittain. Hakijat ja koulutukseen hyväksytyt hakujaksoittain. Luettavissa: <https://polamk.fi/tilastotietoa-hakijoista>. Luettu 15.5.2023

Punkari, P. 2022: Poliisikouluun valittujen opiskelijoiden määrä on romahtanut vuodessa – sata hakijaa putoaa heti fyysisessä kokeessa. Luettavissa: [Poliisikouluun valittujen opiskelijoiden määrä on romahtanut vuodessa – sata hakijaa putoaa heti fyysisessä kokeessa \(yle.fi\)](https://yle.fi/uutiset/3-10177111). Luettu 10.1.2023.

Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI-henkilöstölle. Turun ammattikorkeakoulun puheenvuoroja 72. Tampere: Juvenes.

Securitas: Voimankäyttökoulutukset. Luettavissa: <https://www.securitas.fi/koulutus/voimankayttokoulutus/> Luettu 13.4.2023.

Senso Security 2021: Järjestyksenvalvonta. Järjestyksenvalvojan tehtävä. Luettavissa: <https://www.sensosec.fi/jarjestyksenvalvontaa/>. Luettu 16.4.2023.

Sisäministeriö: Vartijoiden ja järjestyksenvalvojen käyttö on lisääntynyt. Luettavissa: <https://intermin.fi/poliisiasiat/vartiointi-ja-jarjestyksenvalvonta> Luettu 11.4.2023.

Sirèn, A. 2022: Poliisiksi haluavan on läpäistävä kolme testiä, joista ei selviä läheskään riittävän moni – katso, olisiko sinusta poliisiksi. Artikkel: <https://yle.fi/a/74-20007041%20>. Luettu 15.12.2022

Vaasan yliopisto 2021: Vartijan voimankäytön sääntely. Luettavissa: <https://blogs.uwasa.fi/pun-tari/2021/01/30/vartijan-voimankayton-saantely/> Luettu 12.4.2023.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003: Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki, Tammi.

Yliaska, J. 2019: Opiskelijarekrytointitilaisuus Sodankylän lukiolle. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö.

LIITE 1

Liite 1 Rekrytointitilaisuuden PowerPoint -esitys

Poliisiksi?

Poliisiammattikorkeakouluun hakeutumisesta ja poliisina opiskelusta

Toni Seppälä PolAMK20211D

Poliisiammattikorkeakoulu -
Polamk

- **Korkeakoulu ja poliisiyksikkö**
- Toiminta sisäministeriön alaisuudessa
- Ammattikorkeakoulu vuodesta 2014
- **Suomen ainoa poliisioppilaitos**
- Ainoa oppilaitos mistä valmistuu poliiseja
- Poliisin jatko- ja täydennyskoulutukset
- Yksityisen turvallisuusalan koulutus

25.01.2023

Kuva: <https://polamk.fi/vierailijalle> 2

Polamkilaiset

- **Henkilöstö**
- Noin 200 työntekijää, joista puolet opetustehtävissä.
- Henkilökunnasta noin 40 % poliiseja
- **Opiskelijat**
- Noin 400 uutta poliisi (AMK) -tutkinto-opiskelijaa vuosittain
- Noin 50 uutta poliisin alipäälystökoulutuksen ja 25 poliisi (YAMK)-tutkinnon opiskelijaa vuosittain
- Häkepäivystäjät

25.01.2023

Kuva: <https://polamk.fi/helena-tarha>

Ainutlaatuinen ympäristö

25.01.2023

Kuva: <https://polamk.fi/vierailijalle>

- Pääkampus Hervannassa, Tampereella
- Kampusen kokonaispinta-ala n. 21 ha
- Luokka- ja työhuonetiloja, kirjasto, liikuntahalli, jossa mm. kuntosali, uima-allas ja painisali
- Harjoitustiloja, mm. ajoharjoittelurata, teknisen rikostutkinnan laboratorio, ampumaradat, johtokeskus ja harjoitusalue kulissikaupunkineen

4

Hakuvaatimukset

- **Suomen kansalaisuus**
- **Koulutustausta:** lukion oppimäärä / yo-tutkinto / ammatillinen perustutkinto
- **Sopiva terveydentila:** ei sairautta tai vammaa, joka estää toimimisen poliisina
- **Rehellisyys, nuhteettomuus, luotettavuus**
- **B-luokan ajo-oikeus**

25.01.2023

Kuva: <https://polamk.fi/opiskelijatarinat>

Huomioi hakemiseen liittyen

- Ei yläikärajaa
- Ei pituusrajoituksia
- Ei työkokemusvaatimuksia
- Asepalveluksen suorittamista ei vaadita
- Ei lisäpisteitä aiemmista opinnoista, työkokemuksesta tms.
- Saaduista sakoista tai tuomioista tapauskohtainen arviointi

25.01.2023

Kuva: <https://polamk.fi/eettinen-vala> 6

Valintakoe

- **Kaksivaiheinen valintakoe:**
- vaihe 1: kuntokoe kirjallinen koe, psykologisia testejä
- vaihe 2: lisää psykologisia testejä, yksilö- ja ryhmätehtävä, henkilökohtainen haastattelu
- **Jos läpäisee vaihe 2:**
- Terveystarkastus (näön tarkastus)
- huumausainetestausta
- Suojelupoliisin tekemä turvallisuus selvitys
- uimataidon todistaminen (voi käydä millä tahansa uimahallilla)

25.01.2023

Kirjallinen koe

Essee 0-30 pistettä

- Arvioidaan: **vaativa referointi ja perusteleminen**
- Kolmen artikkelin **vertailu** annetusta näkökulmasta
  - kaksi artikkelia valintakoe kirjasta ja yksi jaetaan koetilaisuudessa
- Artikkelikokeelma **ei** saa olla koetilaisuudessa esillä, essee kirjoitetaan **tietokoneella**
- Kokeen kesto **2 t**, lukihäiriötoedistuksen perusteella mahdollisuus **30** minuutin lisäaikaan
- **Viisi arvioitavaa osa- aluetta**. Jos hakija saa kahdesta osa-alueesta 0 pistettä tai 0 pistettä osa-alueelta "selkeys, täsmällisyys ja oikeakielisyys", koko valintakoe hylätään.

25.01.2023

Kuva: https://polamk.fi/kirjallinen-koe

8

Fyysinen koe

Fyysiset testit 0-20 pistettä

Neljä osakoetta:

- kestävyyskoe: 0-5 pistettä
  - ketteryyskoe: 0-5 pistettä
  - ylätaljan-/leuanveto : 0-5 pistettä
  - penkkipunnerrus: 0-5 pistettä
-
- Kaikki testit suoritetaan putkeen
  - Hylätty suoritus johtaa valintakokeen päättymiseen

25.01.2023

Kuva: <https://polamk.fi/fyysinen-testi>

9

Kestävyyskoe

- 1 500 m (ulkona asfalttiradalla, talvisin urheiluhallissa)
- Yksi suorituskerta

Aika naiset	Aika miehet	Pistemäärä
yli 7.45	yli 7.00	0 = hylätty suoritus
7.26–7.45	6.30–7.00	1
7.00–7.25	6.05–6.29	2
6.40–6.59	5.45–6.04	3
6.15–6.39	5.25–5.44	4
alle 6.15	alle 5.25	5

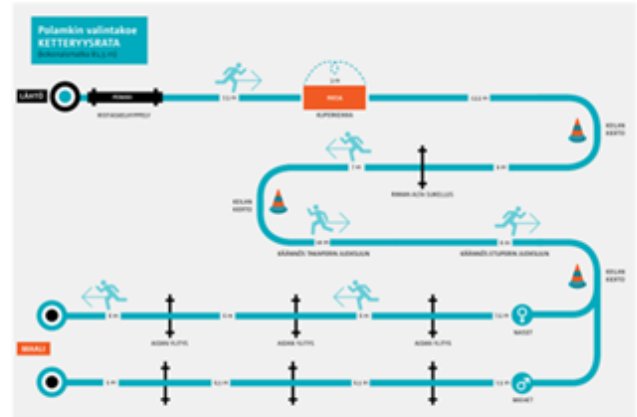
Kuva: Poliisi (AMK) valintaperusteet

25.01.2023

10

Ketteryysskoe

Aika naiset	Aika miehet	Pistemäärä
yli 38 s	yli 35 s	0 = hylätty suoritus
36–38 s	33,5–35 s	1
33,5–35,5 s	31,5–33 s	2
31,5–33 s	28,5–31 s	3
29,5–31 s	26,5–28 s	4
alle 29,5 s	alle 26,5 s	5

25.01.2023 https://www.youtube.com/watch?v=RLgsbapp0zw&ab_channel=Poliisitube

11

Ylätaljan- /leuanveto

- Naiset ylätalja 70% kehonpainosta
- Miehet leuanveto myötötteellä tai 100 kiloa ylätalja
- Ei heilumista tai jaloilla vauhdittamista

Suorituskerrat	Pistemäärä
0–3	0 = hylätty suoritus
4–6	1
7–9	2
10–12	3
13–15	4
yli 15	5

Kuva: Poliisi (AMK) valintaperusteet

25.01.2023

12

Penkkipunnerrus

- Naiset 35 kg
- Miehet 65 kg
- Jalat irti lattiasta (penkillä tai nilkat ristissä penkin yläpuolella)

Suorituskerrat	Pistemäärä
0–1	0 = hylätty suoritus
2–4	1
5–9	2
10–14	3
15–18	4
yli 18	5

Kuva: Poliisi (AMK) valintaperusteet

25.01.2023

13

Soveltuvuuden arviointi

Psykologinen osio: 0–50 pistettä (valintakokeen 1. vaihe ja 2. vaihe)

- Arvioidaan: tasapainoisuus, ongelmanratkaisuvalmiudet, vuorovaikutus- ja yhteistyövalmiudet, kyky ottaa vastuuta käytännön tilanteiden ohjaamisesta ja johtamisesta
- Osiossa saatava vähintään 15 pistettä, jotta voi tulla hyväksytyksi koulutukseen
- Haastattelu: 0–15 pistettä (valintakokeen 2. vaihe)
- Arvioidaan: motivaatio, itse-tuntemus, poliisialan tuntemus, ymmärrys alan erityisyydestä ja vaatimuksista, asenteet, suhtautuminen työelämään ja työkyvyn ylläpitämiseen.
- 0 pistettä osiosta karsii jatkosta

Yksilö- ja ryhmätehtävät: 0–5 pistettä (valintakokeen 2. vaihe)

- Arvioidaan: kyky itsenäiseen työkentelyyn, analyyttisyys, esiintymisvalmiudet, yhteistyö- ja vuorovaikutusvalmiudet

25.01.2023

Kuva: <https://polamk.fi/tutkinnon-rakenne>

Opiskelu

- Poliisi (AMK) -tutkinnossa opiskellaan mm.
  - kriminaalitekniikkaa
  - voimankäyttöä
  - ajokoulutusta
  - tietojärjestelmiä
  - kieliä
  - psykologiaa
  - rikosoikeutta
- 180 op, n. **3 vuotta**
- **(moni valmistuu 2,5 vuodessa)**
- Tutkintoon kuuluu 10 kk kestävä **palkallinen harjoittelu** ihan oikeissa poliisin töissä.
- Mahdollisuus opiskelijavaihtoon

25.01.2023

15

Ura poliisina

- **Esimerkkejä työtehtävistä:**
- Valvonta- ja hälytyssektori
- Rikostutkinta (taktinen / tekninen)
- Kenttävalvonta
- Liikennesektori
- Rikostiedustelu ja analyysi
- Lupavalvonta
- Ennalta estävä toiminta

Kuva: <https://poliisi.fi/etusivu>

25.01.2023

16

Lisäkoulutuksia ja erityistehtäviä

- Koiranohjaaja
- Tutkinnan erityiskurssit
- JOUHA, TEPO, VATI, Karhu
- Tekninen tutkinta
- TANE, MSO, UAS
- Moottoripyörä, skootteri, moottorikelkka, vene,
- Raskasliikenne
- Alipäälystööpinnot, päälystööpinnot (Ylikonstaapeli, komisario)

25.01.2023

17
Kuva: <https://polamk.fi/koulutus>

Lähteet

Polamk.fi

Poliisi.fi

Poliisi (AMK) valintaperusteet

Poliisiksi – esitys vierailulle 2021

2022 – Polamkin perusesittely suomeksi

25.01.2023

18